

คู่มือแนวทางระบบการส่งต่อผู้ป่วย
ข้ามพรมแดนประเทศเพื่อนบ้าน
และการป้องกันแก้ไขปัญหาโรคเอดส์
ตามกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคสุ่มน้ำโขง

คู่มือแนวทางระบบการส่งต่อผู้ป่วย
ข้ามพรมแดนประเทศเพื่อนบ้าน
และการป้องกันแก้ไขปัญหาโรคเอดส์
ตามกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

กองบริหารการสาธารณสุข
กระทรวงสาธารณสุข

คำนำ

แนวทางระบบการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดนประเทศเพื่อนบ้าน และการป้องกันแก้ไขปัญหาโรคเอดส์ ตามกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาค ลุ่มน้ำโขง จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาระบบบริการด้านสาธารณสุขสำหรับประชากร ต่างด้าวและพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ ในส่วนของระบบการส่งต่อ ผู้ป่วยข้ามพรมแดน และเป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติงานให้เป็นรูปแบบ เดียวกัน

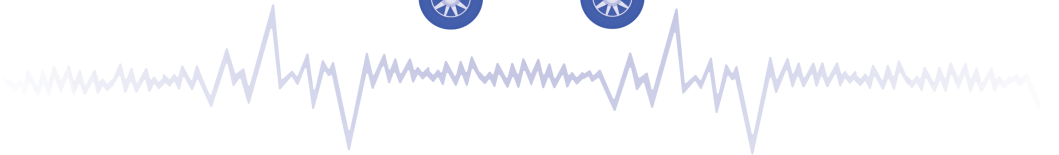
กระทรวงสาธารณสุข ได้เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาความร่วมมือ ในการส่งต่อผู้ป่วยกับประเทศเพื่อนบ้าน และได้ใช้เวลาพัฒนาระบบส่งต่อ ร่วมกับสำนักความร่วมมือระหว่างประเทศ กรมควบคุมโรค และหน่วยบริการ สุขภาพในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เพื่อให้ผู้ป่วยกลุ่มเป้าหมายได้รับการดูแล รักษาอย่างต่อเนื่อง ให้ครอบคลุมทุกหน่วยบริการสาธารณสุขทั้งโรงพยาบาล ภาครัฐทุกแห่งและโรงพยาบาลเอกชนทุกแห่ง

ขอขอบคุณทีมงานผู้ร่วมจัดทำคู่มือนี้ทุกท่านทั้งองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ทั้งในและต่างประเทศที่ช่วยให้เกิดแนวทางการส่งต่อ ผู้ป่วยฯ รวมทั้งมีการจัดเก็บข้อมูลเพื่อแลกเปลี่ยนกับประเทศเพื่อนบ้าน นำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาางานระบบส่งต่อ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ป่วย และญาติต่อไป

คณะผู้จัดทำ

กันยายน ๒๕๖๐

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๑ สถาปนามิศาสตร์	๑
บทที่ ๒ บทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๓
บทที่ ๓ นโยบายด้านสาธารณสุข	๕
บทที่ ๔ คำจำกัดความ	๗
บทที่ ๕ หลักเกณฑ์การส่งต่อ	๙
บทที่ ๖ กระบวนการส่งกลับผู้ป่วยประเทศพม่า (ร่าง)	๑๑
ภาคผนวก	๑๓
๑. แบบฟอร์มการบันทึกการรับ – ส่งต่อผู้ป่วย	๑๔
๒. ข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้น	๑๕
๓. ตัวอย่างแบบฟอร์ม สำหรับนำส่งแบบฟอร์มให้กับโรงพยาบาล ประเทศเพื่อนบ้านพร้อมแบบส่งต่อผู้ป่วย	๑๖
๔. แบบฟอร์มการพัฒนาระบบส่งต่อ แบบส่งต่อผู้ป่วยระหว่างไทย - พม่า: Thailand-Myanmar Cross Border Referral Form	๑๗
๕. แบบฟอร์ม แบบส่งต่อผู้ป่วย ระหว่างไทยกัมพูชาและ ไทยลาว	๑๙
๖. ระบบการรายงาน	๒๑
๗. แนวทางการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐในการส่งต่อผู้ป่วย	๒๒
๘. รายชื่อด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ สังกัดกรมควบคุมโรค	๒๓

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๙. รายชื่อด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ สังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	๒๗
๑๐. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข :: ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๔๕) :: เรื่อง มาตรฐานการส่งต่อผู้ป่วย ข้อที่ ๑-๑๐	๒๘
๑๑. พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑	๓๑
๑๒. ผลการประชุมเพื่อพัฒนาพัฒนาระบบบริการสุขภาพแรงงาน จังหวัดที่มีพรมแดนติดประเทศเพื่อนบ้าน	๔๕

บทที่ ๑

สภาพภูมิศาสตร์

ประเทศไทยมีแนวชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน มีความยาวประมาณ ๕,๘๒๐ กิโลเมตร เป็นพรมแดนทางบก ๓,๒๐๕ กิโลเมตร พรมแดนชายฝั่งทะเล ๒,๑๖๕ กิโลเมตร โดยมีพรมติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ๔ ประเทศ รวม ๓๑ จังหวัด ติดต่อกับประเทศเมียนมาร์ ๑๐ จังหวัด ติดต่อกับพรมแดนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ๑๒ จังหวัด ติดต่อกับพรมแดนกัมพูชาประชาธิปไตย ๗ จังหวัด และติดต่อกับพรมแดนประเทศมาเลเซีย ๔ จังหวัด คือ

๑. จังหวัดชายแดนไทย-เมียนมาร์ ได้แก่ จังหวัด ๑) เชียงราย ๒) เชียงใหม่ ๓) แม่ฮ่องสอน ๔) ตาก ๕) กาญจนบุรี ๖) ราชบุรี ๗) เพชรบุรี ๘) ประจวบคีรีขันธ์ ๙) ชุมพร และ ๑๐) ระนอง

๒. จังหวัดชายแดนไทย-ลาว ได้แก่ จังหวัด ๑) เชียงราย ๒) พะเยา ๓) น่าน ๔) อุตรดิตถ์ ๕) พิษณุโลก ๖) หนองคาย ๗) เลย ๘) นครพนม ๙) มุกดาหาร ๑๐) อุบลราชธานี และ ๑๑) บึงกาฬ

๓. จังหวัดชายแดนไทย-กัมพูชา ได้แก่ จังหวัด ๑) ศรีสะเกษ ๒) อุบลราชธานี ๓) สุรินทร์ ๔) บุรีรัมย์ ๕) สระแก้ว ๖) จันทบุรี และ ๗) ตราด

๔. จังหวัดชายแดนไทย-มาเลเซีย ได้แก่ จังหวัด ๑) สงขลา ๒) นราธิวาส ๓) ยะลา และ ๔) สตูล

บทที่ ๒

บทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

โรงพยาบาลที่ตั้งบริเวณชายแดน มีหน้าที่ดังนี้

๑. เป็นหน่วยรับ-ส่งต่อผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลภายในตัวจังหวัด
๒. ผู้มารับบริการที่เป็นคนไข้เก่า/ใหม่ แจ้งความประสงค์ที่จะขอรับบริการ ART ในประเทศเพื่อนบ้าน ณ โรงพยาบาล ที่เป็นศูนย์ประสานงานการส่งต่อ
๓. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบแจ้งเงื่อนไข ค่าใช้จ่าย แนวทางการดูแลรักษาแก่ผู้มารับบริการ รวมทั้งเตรียมความพร้อมของผู้ป่วยก่อนส่งผู้ป่วยไปรับการรักษาในประเทศเพื่อนบ้าน โดยพิจารณาในกรณีดังต่อไปนี้
 - ๓.๑ มีสามีหรือภรรยา เป็นคนไทย
 - ๓.๒ ประกอบอาชีพเป็นหลักแหล่งและมีนายจ้างที่แน่นอน
 - ๓.๓ ไม่มีญาติ พี่น้อง ในประเทศไทย
๔. ในกรณีที่ผู้ป่วยไม่มีญาติพี่น้องในประเทศไทย ให้ประสานกับองค์กรพัฒนาเอกชนในพื้นที่เรื่องการเดินทาง หรือการสนับสนุนด้านอื่นๆ ที่สามารถจัดหาได้
๕. ประสานด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศในการอำนวยความสะดวกให้กับหน่วยงานหรือโรงพยาบาลในประเทศเพื่อนบ้าน

๖. ผู้ป่วยเก่า ที่เคยรับยาต้านไวรัสในประเทศไทยมาก่อน ให้ประสานเบื้องต้นไปยังผู้ประสานงานของประเทศเพื่อนบ้าน สอบเงื่อนไขของแต่ละประเทศ ในการรับผู้ป่วยไว้รักษา

๗. บันทึกทะเบียนผู้ป่วยรายบุคคล อย่างครบถ้วน ในโปรแกรมเวชระเบียนของแต่ละโรงพยาบาล/หรือสมุดบันทึกผู้ป่วยต่างตัว

๘. การพิจารณาว่า ผู้ป่วยรายใดสมควรได้รับยาต้านไวรัส หรือไม่ หรือควรส่งต่อไปยังสถานบริการในประเทศเพื่อนบ้านหรือไม่ ให้อยู่ในดุลพินิจของโรงพยาบาล โดยมีข้อพิจารณาดังนี้

ก. ผู้ป่วยมีสุขภาพแข็งแรงดี หรือไม่

ข. มีระดับ CD4 ระดับใด

ค. มีบัตรประกันสุขภาพ หรือไม่ หากมีบัตรประกันสุขภาพได้มีการลงทะเบียนไว้ที่ไหน เพื่อติดตามการจ่ายค่าใช้จ่ายสำหรับผู้ป่วยไปยังสถานบริการปลายทาง

ง. ผู้ป่วยไม่มีหลักประกันสุขภาพใดๆเลย หรือมีความสามารถในการจ่ายเอง

จ. ผู้ป่วยเป็นบุคคลเข้าเมืองผิดกฎหมาย ทำอย่างไร?

ฉ. ความพร้อมและศักยภาพของโรงพยาบาลใน ประเทศเพื่อนบ้าน ไม่มียาต้านไวรัสเพียงพอ หรือไม่สามารถให้บริการได้ โดยสอบถามจากผู้ประสานงานตามภาคผนวก

ช. การเขียนใบส่งต่อผู้ป่วย พร้อมใบนำส่ง ให้ศูนย์ประสานงานของโรงพยาบาล และสำเนา ส่งโรงพยาบาลในประเทศเพื่อนบ้าน ส่วนตัวคนไข้ อาจเดินทางไปด้วยตนเอง หรือผ่านโรงพยาบาลศูนย์ประสานงาน (Referral Data Center)

บทที่ ๓

นโยบายด้านสาธารณสุข

แผนแม่บทสาธารณสุขเขตสุขภาพพิเศษ ๒๕๖๐-๒๕๖๔

แผนแม่บทสาธารณสุขชายแดน

แผนแม่บทสาธารณสุข
เขตพื้นที่เฉพาะ (แรงงานต่างด้าว)

วิสัยทัศน์

“ประชากรในพื้นที่ชายแดน
มีคุณภาพชีวิตที่ดี”

พันธกิจ

“สร้างเสริมและพัฒนาระบบ
สาธารณสุขในพื้นที่ชายแดน”

เป้าประสงค์

๑. ประชากรได้รับบริการสาธารณสุข
และการดูแลสุขภาพอย่างทั่วถึง
๒. พื้นที่ชายแดนมีการจัดการ
ระบบสาธารณสุขอย่างเข้มแข็ง
และยั่งยืน
๓. สถานบริการสาธารณสุข
มีคุณภาพมาตรฐานและเป็นมิตร

ข้อมูลจาก กองยุทธศาสตร์และแผนงาน
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

กลุ่มเป้าหมาย

“ประชากรต่างด้าว” (หมายถึง
บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย)

พื้นที่ดำเนินการ

“ครอบคลุมพื้นที่ทุกจังหวัด
ทั่วประเทศที่มีประชากร
ต่างด้าวอาศัยอยู่

วิสัยทัศน์

“ประชากรต่างด้าวมียุภาพดี”

เป้าประสงค์

๑. ประชากรต่างด้าวมียุภาพดี
๒. ประชากรต่างด้าวสามารถเข้าถึง
บริการสาธารณสุขพื้นฐาน
๓. การเจ็บป่วยด้วยโรคสำคัญ
ในประชากรต่างด้าวลดลง

คู่มือแนวทางระบบการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดนประเทศเพื่อนบ้าน
และการป้องกันแก้ไขปัญหาโรคเอดส์ตามกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

แผนแม่บทสาธารณสุขเขตสุขภาพพิเศษ ๒๕๖๐-๒๕๖๔

แผนแม่บทสาธารณสุขชายแดน

๑. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบสาธารณสุขในพื้นที่ชายแดน

๒. ยุทธศาสตร์การเพิ่มศักยภาพการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรค และภัยสุขภาพ ผลลัพธ์สุขภาพชายแดน

๓. ยุทธศาสตร์การจัดการสุขภาพประชากรในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

๔. ยุทธศาสตร์การพัฒนาความเข้มแข็งภาคีเครือข่ายความร่วมมือภายในและระหว่างประเทศด้านสาธารณสุขชายแดน

๕. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการงานสาธารณสุขชายแดน

ข้อมูลจาก กองยุทธศาสตร์และแผนงาน
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

แผนแม่บทสาธารณสุข เขตพื้นที่เฉพาะ

๑. การมีส่วนร่วมของประชากรต่างด้าวและชุมชนในการดูแลสุขภาพตนเองและครอบครัวชายแดน

๒. การเสริมสร้างความร่วมมือของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในการดูแลสุขภาพประชากรต่างด้าวแบบบูรณาการ

๓. การจัดระบบบริการสาธารณสุขสำหรับประชากรต่างด้าวเป็นไปอย่างเหมาะสม

๔. การจัดระบบหลักประกันสุขภาพสำหรับประชากรต่างด้าวมีความครอบคลุม

๕. การพัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรและข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศให้เอื้อต่อการดูแลสุขภาพประชากรต่างด้าว

๖. การพัฒนานโยบายและกฎหมายด้านสาธารณสุขในประชากรต่างด้าว

คู่มือแนวทางระบบการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดนประเทศเพื่อนบ้าน

และการป้องกันแก้ไขปัญหาโรคเอดส์ตามกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง

บทที่ ๔

คำจำกัดความ

๑. การส่งต่อผู้ป่วย (Refer) หมายถึง การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยจากสถานพยาบาลหนึ่งเพื่อไปรับการตรวจรักษาต่อที่สถานพยาบาลอื่น โดยโรงพยาบาลเป็นผู้นำส่ง Refer In หมายถึง การรับย้ายผู้ป่วยจากสถานพยาบาลอื่นเพื่อมารับการตรวจหรือรักษาต่อ

๒. Refer Out หมายถึง การส่งต่อผู้ป่วยเพื่อไปรับการตรวจหรือรักษาต่อยังสถานพยาบาลอื่น

๓. การเขียนใบ Refer หมายถึง การบันทึกข้อมูลของผู้ป่วยลงในแบบสำหรับรับส่งผู้ป่วยไปรับการตรวจ หรือรักษาต่อ

๔. รถพยาบาล หมายถึง ยานพาหนะของโรงพยาบาล หรือโรงพยาบาลว่าจ้าง หรือจัดหาเพื่อใช้ในการนำส่งผู้ป่วยไม่ว่าจะเป็นทางบก ทางอากาศ หรือทางน้ำ โดยต้องมีลักษณะดังนี้

๔.๑ มีเปลนั่ง และนอนสำหรับใช้เคลื่อนย้ายผู้ป่วย

๔.๒ มีอุปกรณ์ช่วยฟื้นคืนชีพที่จำเป็น เช่น ชุดใส่ท่อช่วยหายใจ ชุดให้สารละลายทางโลหิต ชุดช่วยหายใจ เครื่องดูดเสมหะ ชุดให้ออกซิเจน เครื่องวัดความดันโลหิต และหูฟังเวกซ์กัณฑ์ และเครื่องมือแพทย์ที่จำเป็นอื่นๆ ตามอาการของโรค หรือตามดุลยพินิจของแพทย์ เป็นต้น

๔.๓ มีอุปกรณ์การสื่อสารระหว่างโรงพยาบาลระหว่างเดินทาง

๔.๔ มีขนาดพื้นที่เพียงพอสำหรับผู้ป่วย และบุคลากรที่จะทำหัตถการ หรือการช่วยฟื้นคืนชีพได้อย่างเหมาะสมและสะดวก

คู่มือแนวทางระบบการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดนประเทศเพื่อนบ้าน

และการป้องกันแก้ไขปัญหาโรคเอดส์ตามกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคุ่มน้ำโขง

๔.๕ ยานพาหนะต้องมีลักษณะ และได้รับอนุญาตตามประกาศ
และข้อกำหนดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๔.๖ ยานพาหนะต้องมีความมั่นคงแข็งแรง และมีความสะดวกสบาย
ต่อผู้ป่วยในการเดินทาง ไม่ทำให้โรคหรืออาการรุนแรงมากขึ้น

๔.๗ ยานพาหนะได้รับการบำรุงรักษาเหมาะกับการใช้งานได้
อย่างปลอดภัย และมีการควบคุมการติดเชื้อ

บทที่ ๕

หลักเกณฑ์การส่งต่อผู้ป่วย ระหว่างประเทศกับประเทศเพื่อนบ้าน

หลักเกณฑ์การส่งต่อผู้ป่วยระหว่างประเทศ กับประเทศเพื่อนบ้าน

เงื่อนไขในการส่งต่อผู้ป่วย ให้เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างผู้ให้บริการในประเทศเพื่อนบ้านและผู้รับบริการด้วยความสมัครใจ มีรายละเอียดดังนี้

๑. ต้องเป็นผู้ที่ยังไม่ได้รับยาต้านไวรัสมาก่อน เพื่อโรงพยาบาลจะได้ประเมินความพร้อมในการรับบริการของผู้ป่วย และป้องกันการขาดความต่อเนื่องจากการรับบริการ หากเป็นผู้ป่วยรายเก่า ให้ทำความเข้าใจกับผู้ให้บริการในประเทศต้นทางในการปรับสูตรยาเพื่อป้องกันการดื้อยา

๒. ผู้ป่วยต่างด้าวที่มีความประสงค์จะไปรับบริการในประเทศเพื่อนบ้าน ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนหรือหลักฐานทางราชการของประเทศเพื่อนบ้านออกให้เพื่อระบุตัวตนบุคคล เพื่อไปขอรับบริการยังประเทศเพื่อนบ้าน

๓. ผู้ป่วยประเทศเพื่อนบ้านที่เข้าเมืองถูกกฎหมาย ต้องมีเอกสารบัตรผ่านแดนชั่วคราว หากบัตรผ่านแดนสูญหายต้องไปแจ้งความที่สถานีตำรวจลงบันทึกประจำวันแล้วนำไปที่จุดตรวจขาออก ณ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

คู่มือแนวทางระบบการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดนประเทศเพื่อนบ้าน
และการป้องกันแก้ไขปัญหาระบาดของโรคติดต่อตามกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคผู้นำโขง

๔. ผู้ป่วยประเทศเพื่อนบ้านที่เข้าเมืองผิดกฎหมาย ต้องกลับไปรับบริการ ณ ประเทศต้นทาง ให้แจ้งความจำนงค์ที่โรงพยาบาลฝั่งไทย เพื่อการประสานงานเป็นรายการณีกักบงค์กโรคประชาสังคม สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดทำเอกสารรับรองการข้ามพรมแดนให้ผู้ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒

๕. หากผู้ป่วยประเทศเพื่อนบ้านต้องการเดินทางไปยังประเทศเพื่อนบ้าน โดยรพพยาบาล ต้องแจ้งการนำพาหนะออกนอกประเทศต่อต้านตรวจคนเข้าเมือง พร้อมเอกสารสำเนาคู่มือรถ ใบขับขี่ และหนังสือขออนุญาตนำรถผ่านแดนจากผู้อำนวยการโรงพยาบาล

๖. ผู้ให้บริการในประเทศเพื่อนบ้านมีบริการยาต้านไวรัสรวมทั้งบริการอื่นๆ เช่น การตรวจทางห้องปฏิบัติการอย่างเพียงพอสำหรับการให้บริการ และผู้ประสานงานที่ได้รับการมอบหมาย รับทราบข้อมูลการส่งต่อ

๗. ให้ทั้งสองประเทศใช้แบบการส่งต่อผู้ป่วยตามที่กำหนดร่วมกันระหว่างประเทศ (กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมควบคุมโรคติดต่อของประเทศพม่า ได้เห็นชอบในการใช้แบบฟอร์มการส่งต่อในภาคผนวก ส่วนประเทศกัมพูชาและ สปป.ลาว ให้ใช้แบบฟอร์มส่งต่อในพื้นที่นาร่อง)

บทที่ ๖

กระบวนการส่งกลับผู้ป่วยประเทศพม่า (ร่าง)

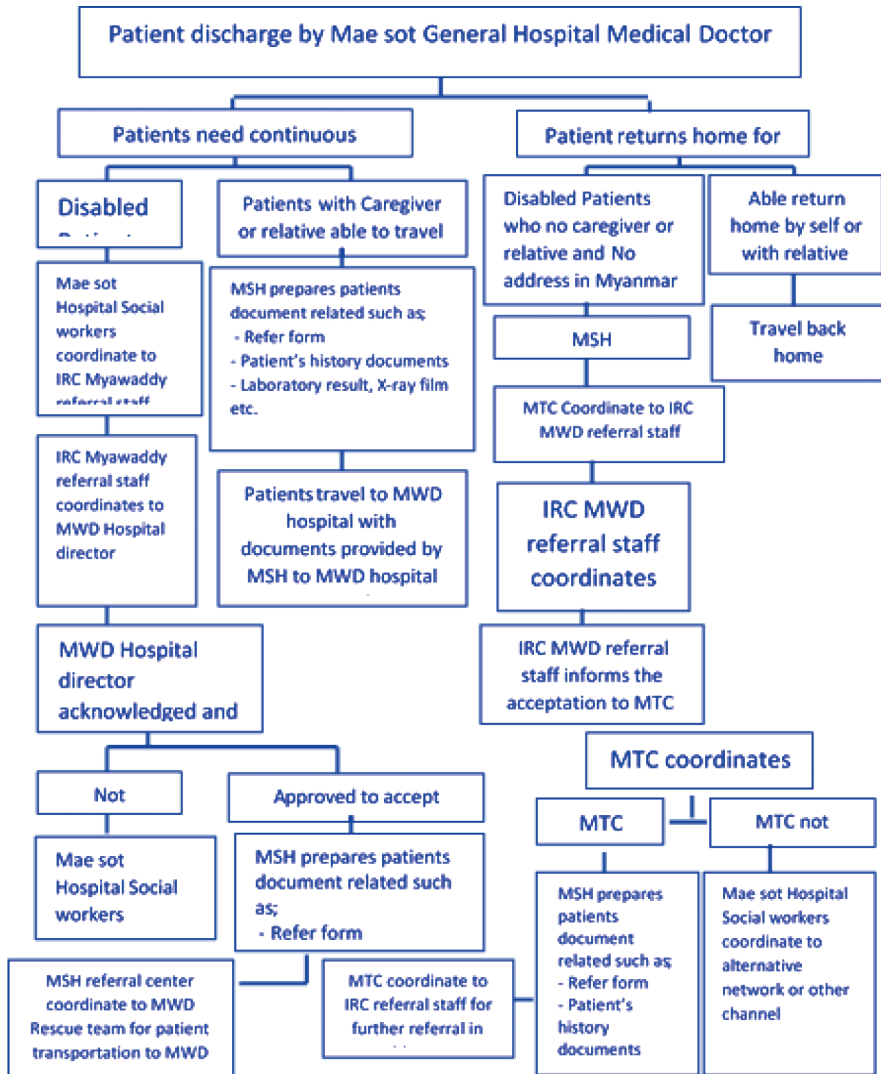

คู่มือแนวทางระบบการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดนประเทศเพื่อนบ้าน และการป้องกันแก้ไขปัญหาโรคเอดส์ตามกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง

Patient Referral Flow Chart (draft)

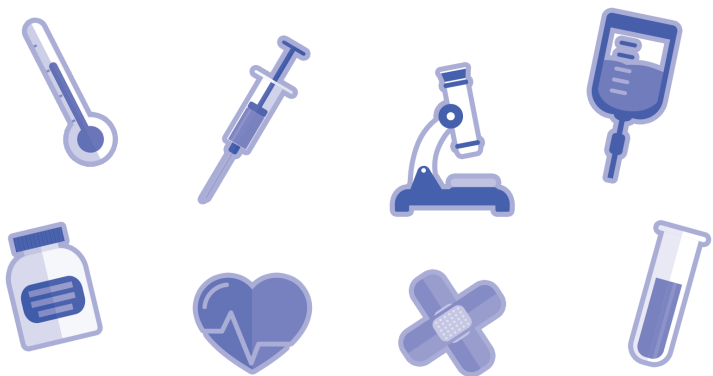
Mae sot General Hospital, Thailand to Myawaddy General Hospital, Myanmar

คู่มือแนวทางระบบการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดนประเทศเพื่อนบ้าน
และการป้องกันแก้ไขปัญหาโรคเอดส์ตามกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคแม่น้ำโขง

ภาคผนวก

๑. แบบฟอร์มการบันทึกการรับ-ส่งต่อผู้ป่วย

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	อายุ	ที่อยู่		ว/ด/ป ที่รับ	ว/ด/ป ที่ส่งต่อ	ข้อมูลอื่นๆ ที่จำเป็น
			ใน ประเทศไทย	ประเทศ เพื่อนบ้าน			

ชื่อ-นามสกุลผู้บันทึก

ตำแหน่ง

โทรศัพท์

วันที่บันทึก

๒. ข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้น

๑. การสื่อสารระหว่างบุคลากรทางการแพทย์หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอาจมีข้อจำกัดทางภาษาโดยเฉพาะภาษาพม่า
๒. ผู้ป่วยที่ต้องเดินทางจากภายในประเทศไทยข้ามไปยังประเทศเพื่อนบ้าน และจากบริเวณชายแดนกลับไปยังภูมิภาคอื่นๆ
๓. ผู้ป่วยบางรายไม่ได้ตรวจทางห้องปฏิบัติการใดๆ
๔. บางพื้นที่ยังไม่ได้มีการหารือจัดทำข้อตกลงการส่งต่อในระดับพื้นที่กับภาคส่วนต่างๆ รวมถึงพัฒนาองค์กรพัฒนาเอกชนทั้งสองประเทศ
๕. เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลมีค่าใช้จ่ายในการประสานงาน เช่น ค่าโทรศัพท์ระหว่างประเทศที่ไม่สามารถเบิกจ่ายได้

๓. ตัวอย่างแบบฟอร์ม สำหรับนำส่งแบบฟอร์มให้กับ โรงพยาบาลประเทศเพื่อนบ้านพร้อมแบบส่งต่อผู้ป่วย

No.....

Hospital.....

Address.....Thailand

Tel / Fax +๖๖.....

Date.....B.E. ๒๕๕๖ (๒๐๑๓)

Dear Director, Hospital

SUBJECT : REFERRAL FOR CONTINUING CARE AND TREATMENT

According to our collaboration betweenProvince and,
we have made the commitment of referral system for HIV/AIDS case.

In this regard, we would like to make a referral patient for..... case(s) to continuing
care and treatment. Please see the patient description: referral form and laboratory result
form.

We would be grateful if you could inform us the treatment result and send the
referral result form back as soon as possible. Should you have any queries, please do not
hesitate to contactE-mail :

You kind cooperation is very much appreciated.

Yours sincerely,

(Dr.)

Director, Hospital

..... Hospital

Address.....

Tel. +.....

Fax. +.....

คู่มือแนวทางระบบการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดนประเทศเพื่อนบ้าน

และการป้องกันแก้ไขปัญหาโรคเอดส์ตามกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคุ่มน้ำโขง

๔. แบบฟอร์ม การพัฒนาระบบส่งต่อ

Thailand-Myanmar Cross Border Referral Form

Name Age Sex

Referred from To

Registration No Referral No Date of referral ____ / ____ / ____

Address (Please specify)

Myanmar District

Thailand District

Phone number:

Background history (Any relevant Medical history + risk factor)

.....

Laboratory Data CD4⁺ (Date) Viral load (Date)

CBC Creatinine Bs Antigen

HCV Antibody

CXR

Other

Current Medication (Please verify if you switch to ART second line regime)

.....

.....

.....

Reason for Referral

.....

.....

.....

Signature

Name

Designation

E-mail

Department/Organization

If you have any questions about this referral, please contact

Email Phone

คู่มือแนวทางระบบการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดนประเทศเพื่อนบ้าน
และการป้องกันแก้ไขปัญหาโรคเอดส์ตามกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

..... Cut

Acceptance Form

Receiving Hospital

Patient's Name.....

Age..... Sex.....

Registration No..... Date of acceptance.....

Action taken.....

Signature

Name

Designation

E - mail

Department/Organization

THANK YOU

คู่มือแนวทางการระบบการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดนประเทศเพื่อนบ้าน

และการป้องกันแก้ไขปัญหาโรคเอดส์ตามกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง

๕. แบบฟอร์ม แบบส่งต่อผู้ป่วย ระหว่างไทยกัมพูชา และ ไทยลาว

Patient Referral Form

(Name of referring hospital)

Referral Date.....

To (Name of receiving hospital).....

Type of Patient (Please check) ☐ TB ☐ HIV ☐

Other.....

Patient Information

Patient's Name.....Age.....Gender ☐ Female ☐ Male

Date of Birth ____/____/____

Occupation.....HN.....

Address and contact information (Please specify)

Myanmar/Lao PDR/Cambodia.....Township/District.....Province

(Thailand).....District.....

Thai Phone number :.....Alternate Phone Number

Brief Patient History (Please include all laboratory and other diagnostic reports)

.....

.....

.....

Present illness

.....

.....

.....

Physical examination

.....

.....

..... Laboratory Data

Result.....Test Date ____/____/____

Result: CD4⁺ count _____ cells/ul (_____ %) Test date ____/____/____

CDR

คู่มือแนวทางระบบการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดนประเทศเพื่อนบ้าน
และการป้องกันแก้ไขปัญหาโรคเอดส์ตามกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

Result..... Test Date ____/____/____

Diagnosis

Patient informed of his/her infection? ☐ YES ☐ NO ☐ Unknown

Current Medication.....

Plan of Managements.....

.....

.....

.....

Additional Information.....

Referral Request (Briefly describe the reasons for referral)

Referral for the following procedure(s):

Others

Physician

.....

Signature.....

(Referring hospital) Phone

If you have questions about this referral, please

contact.....Phone.....

.....

Cut

Acceptance Form Receiving HospitalH.N.....

Patient's Name.....Age.....Sex.....

Date of acceptance.....

Note.....

Physician Signature

Date ____/____/____

THANK YOU

คู่มือแนวทางระบบการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดนประเทศเพื่อนบ้าน

และการป้องกันแก้ไขปัญหาโรคเอดส์ตามกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคแม่น้ำโขง

๖. ระบบการรายงาน

ควรมีการกำหนดโรงพยาบาลที่เป็นศูนย์การประสานงาน ยกตัวอย่าง เช่น จังหวัดนครพนม

การรายงานข้อมูลจะผ่าน receiver staff ของโรงพยาบาลนครพนม ภายใต้อช่องทางติดต่อผ่านระบบ online ระบบการรายงานจะเชื่อมโยงสู่แนวทางการประสานงาน โดยเป็นกลไกการประสานงานภายใต้อ ๓ องค์ประกอบ ดังนี้

๑. มีช่องทางการประสานงาน การส่งต่อ เช่น ระบบโทรศัพท์ ระบบ Application online

๒. จุดประสานงาน คือ กำหนดช่องทางการรับ-ส่งผู้ป่วย เช่น ผ่าน รพช./รพท./รพศ./โรงหมอแขวง เป็นต้น

๓. โรงพยาบาล เป็นการกำหนดการส่งต่อที่จุดชายแดนสุดของประเทศ โดยตามกฎหมายไม่สามารถให้โรงพยาบาลผ่านประเทศพรมแดนได้ แต่มีการอะลุ่มอล่วยให้โรงพยาบาลข้ามฝั่งพรมแดนไปได้ โดยยังไม่มีกฎหมายรองรับอาศัยหลักมนุษยธรรมในการดำเนินงานเท่านั้น เช่น กรณีของโรงหมอแขวงคำม่วน จะมี Guide line ชัดเจนว่าหากมีกรณี Case ด่วนจะประสานมายังโรงพยาบาลนครพนมผ่านโปรแกรม คำม่วน-นครพนม REFER เพื่อให้โรงพยาบาลมารับผู้ป่วยที่จุดชายแดน เพื่อส่งต่อผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลนครพนมให้เร็วที่สุด

๗. แนวทางการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ ในการส่งต่อผู้ป่วย

หน่วยงาน	บทบาท/หน้าที่
๑. สสจ. กลุ่มงานควบคุมโรค, EMS, กลุ่มงานยุทธศาสตร์, กลุ่มงานประกัน, กลุ่มงานพัฒนา, กลุ่มงานส่งเสริม, กลุ่มงาน สวล.	๑. ประสานงานความร่วมมือระหว่างไทย-กัมพูชา ๒. การวางระบบการส่งต่อระหว่างประเทศ และเมืองคู่ขนาน ๓. M & E - meeting twice a year - report ๒๔ hour, ๑ week, ๑ month, ๓ month ๔. Program refer ๕. จัดทำ finger print แจกทุก รพ.ชุมชน/รพท./รพ.สต. ๖. Case Conference, case management ๗. Lesson Learned ๘. Good will meeting ๙. เขียนรายงานแหล่งทุน
๒. ด้านควบคุมโรค ระหว่างประเทศ	๑. ประจักษ์ศูนย์คัดกรอง ไทย/กัมพูชา:บทบาทหน้าที่ในการ ออกเอกสาร, การคัดกรองโรค และการส่งต่อผู้ป่วย ๒. ประสานรรับ/ส่งต่อผู้ป่วย โดยการโทรศัพท์ประสานกับ โรงพยาบาลรับผู้ป่วย ๓. การจัดเก็บข้อมูล รพ.เอกชนที่มารับผู้ป่วยที่จุดผ่านแดน: รพ.บำรุงราษฎร์, รพ.กรุงเทพ, รพ.บางปะกอก ๙, รพ.วิภาวดี
๓. สำนักงาน ตรวจคนเข้าเมือง	จัดทำและตรวจสอบเอกสารเข้าเมืองของผู้ป่วย/เอกสารรถ
๔. ศุลกากร	ตรวจสอบสิ่งของสัมภาระ, ศพ (goods), การปิด-เปิดด่าน นอกเวลา
๕. กองกำลังบูรพา	ความมั่นคง
๖. ตำรวจภูธร	อำนวยความสะดวกระหว่างทางจากด่านถึงรพ.อรัญประเทศ

คู่มือแนวทางระบบการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดนประเทศเพื่อนบ้าน

และการป้องกันแก้ไขปัญหาโรคเอดส์ตามกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคแม่น้ำโขง

๘. รายชื่อด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ สังกัดกรมควบคุมโรค

ลำดับ ที่	ด่านควบคุมโรคติดต่อ ระหว่างประเทศ	จังหวัด	สังกัด	หมายเหตุ
๑.	ท่าอากาศยาน สุวรรณภูมิ	สมุทรปราการ	สำนักโรคติดต่อ ทั่วไป	
๒.	ท่าเรือกรุงเทพ	กรุงเทพฯ	”	
๓.	ท่าอากาศยาน อู่ตะเภา	อ. สัตหีบ จ.ชลบุรี	สำนักงานป้องกัน ควบคุมโรคที่ ๓ ชลบุรี	
๔.	ท่าเรือสัตหีบ	อ.สัตหีบ จ.ชลบุรี	”	
๕.	ท่าเรือเกาะสีชัง	อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี	”	
๖.	ท่าเรือศรีราชา	อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี	”	
๗.	ท่าเรือมาบตาพุด	อ.มาบตาพุด จ.ระยอง	”	
๘.	พรมแดนคลองลึก	อ.อรัญประเทศ จ. สระแก้ว	”	
๙.	พรมแดนบ้านผักกาด	อ.โป่งน้ำร้อน จ. จันทบุรี	”	
๑๐.	พรมแดนบ้านแหลม	อ.โป่งน้ำร้อน จ. จันทบุรี	”	
๑๑.	พรมแดนบ้านหาดเล็ก	อ.คลองใหญ่ จ.ตราด	”	
๑๒.	พรมแดนสังขละบุรี (เจดีย์สามองค์)	อ. สังขละบุรี จ. กาญจนบุรี	สำนักงานป้องกัน ควบคุมโรคที่ ๔ ราชบุรี	

คู่มือแนวทางระบบการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดนประเทศเพื่อนบ้าน
และการป้องกันแก้ไขปัญหาโรคเอดส์ตามกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

ลำดับ ที่	ด้านควบคุมโรคติดต่อ ระหว่างประเทศ	จังหวัด	สังกัด	หมายเหตุ
๑๓.	พรมแดนสิงขร	อ.เมือง จ.ประจวบคีรีขันธ์	สำนักงานป้องกัน ควบคุมโรคที่ ๔ ราชบุรี	
๑๔.	ท่าเรือบางสะพาน	อ.บางสะพาน จ.ประจวบคีรีขันธ์	”	
๑๕.	ท่าอากาศยาน อุดรธานี	อ. เมือง จ.อุดรธานี	สำนักงานป้องกัน ควบคุมโรคที่ ๖ ขอนแก่น	ปิด
๑๖.	พรมแดนสะพาน มิตรภาพ ๑	อ.เมือง จ.หนองคาย	”	
๑๗.	พรมแดนวัดห้วยโศก	อ.เมือง จ.หนองคาย	”	
๑๘.	พรมแดนหนองคาย- ท่านาแร่ (รถไฟ)	อ.เมือง จ.หนองคาย	”	
๑๙.	พรมแดนบึงกาฬ	อ.เมือง จ.บึงกาฬ	”	
๒๐.	พรมแดนท่าลี่	อ.ท่าลี่ จ.เลย	”	
๒๑.	พรมแดนนครพนม	อ.เมือง จ.นครพนม	สำนักงานป้องกัน ควบคุมโรคที่ ๗ อุบลราชธานี	
๒๒.	พรมแดนสะพาน มิตรภาพ ๒	อ.เมือง จ.มุกดาหาร	”	
๒๓.	พรมแดนมุกดาหาร (ท่าเรือ)	อ.เมือง จ.มุกดาหาร	”	
๒๔.	ท่าอากาศยาน อุบลราชธานี	อ.เมือง จ.อุบลราชธานี	”	ปิด

คู่มือแนวทางระบบการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดนประเทศเพื่อนบ้าน

และการป้องกันแก้ไขปัญหาโรคเอดส์ตามกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคแม่น้ำโขง

ลำดับ ที่	ด้านควบคุมโรคติดต่อ ระหว่างประเทศ	จังหวัด	สังกัด	หมายเหตุ
๒๕.	พรมแดนช่องเม็ก	อ.สินธร จ.อุบลราชธานี	สำนักงานป้องกัน ควบคุมโรคที่ ๗ อุบลราชธานี	
๒๖.	พรมแดนภูสิงห์ (ช่องสง่า)	อ.ภูสิงห์ จ.ศรีสะเกษ	”	
๒๗.	พรมแดนแม่สอด	อ.แม่สอด จ.ตาก	สำนักงานป้องกัน ควบคุมโรคที่ ๙ พิษณุโลก	
๒๘.	ท่าอากาศยาน เชียงใหม่	อ. เมือง จ.เชียงใหม่	สำนักงานป้องกัน ควบคุมโรคที่ ๑๐ เชียงใหม่	
๒๙.	ท่าอากาศยาน เชียงราย	อ.เมือง จ.เชียงราย	”	ปิด
๓๐.	พรมแดนแม่สาย	อ.แม่สาย จ.เชียงราย	”	
๓๑.	พรมแดนห้วยโก๋น	อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.น่าน	”	
๓๒.	ท่าอากาศยาน เกาะสมุย	อ.เกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี	สำนักงานป้องกัน ควบคุมโรคที่ ๑๑ นครศรีธรรมราช	
๓๓.	ท่าเรือเกาะสมุย	อ.เกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี	”	
๓๔.	ท่าเรือระนอง	อ.เมือง จ.ระนอง	”	
๓๕.	ท่าเรือภูเก็ต	อ.เมือง จ.ภูเก็ต	”	
๓๖.	ท่าอากาศยานภูเก็ต	อ.ถลาง จ.ภูเก็ต	”	

ลำดับ ที่	ด้านควบคุมโรคติดต่อ ระหว่างประเทศ	จังหวัด	สังกัด	หมายเหตุ
๓๗.	ท่าอากาศยานกระบี่	อ.เหนือคลอง จ.กระบี่	สำนักงานป้องกัน ควบคุมโรคที่ ๑๑ นครศรีธรรมราช	
๓๘.	ท่าเรือกระบี่	อ.เมือง จ. กระบี่	”	ปิด
๓๙.	ท่าอากาศยาน หาดใหญ่	อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา	สำนักงานป้องกัน ควบคุมโรคที่ ๑๒ สงขลา	
๔๐.	ท่าเรือสงขลา	อ.สิงหนคร จ.สงขลา	”	
๔๑.	พรมแดนสะเดา	อ.สะเดา จ.สงขลา	”	
๔๒.	พรมแดนปาดังเบซาร์	อ.ปาดังเบซาร์ จ.สงขลา	”	
๔๓.	พรมแดนบ้าน ประกอบ	อ.นาทวี จ.สงขลา	”	
๔๔.	พรมแดนเบตง	อ. เบตง จ.ยะลา	”	
๔๕.	พรมแดนสุโขทัย	อ.สุโขทัย จ.นราธิวาส	”	
๔๖.	พรมแดนบูเกะตา	อ.แว้ง จ.นราธิวาส	”	

หมายเหตุ :- หมายเลข ๓๗ ๓๘ เดิมเป็นของสสจ.กระบี่เพิงขอโอนเข้ามาอยู่ในความรับผิดชอบของสคร. ๑๑ ประมาณปี ๒๕๕๓ ด้านพรมแดนบ้านประกอบ หมายเลข ๔๓ เป็นด่านที่เปิดใหม่เมื่อปีงบประมาณ ๒๕๕๓

คู่มือแนวทางระบบการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดนประเทศเพื่อนบ้าน

และการป้องกันแก้ไขปัญหาโรคเอดส์ตามกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง

๙. รายชื่อด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ สังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

ลำดับ	ด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ	สังกัด	หมายเหตุ
๑.	ท่าอากาศยานหัวหิน	อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์	
๒.	ท่าอากาศยานสุราษฎร์ธานี	จ.สุราษฎร์ธานี	
๓.	ท่าอากาศยานสุโขทัย	จ.สุโขทัย	
๔.	ท่าเรือนครศรีธรรมราช	อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช	
๕.	ท่าเรือสุราษฎร์ธานี	อ.เมือง จ.สุราษฎร์ธานี	
๖.	พรมแดนกาบเชิง (ช่องจอม)	อ.กาบเชิง จ.สุรินทร์	
๗.	พรมแดนเชียงคาน	อ.เชียงคาน จ.เลย	ปิด
๘.	ท่าเรือเชียงแสน	อ.เชียงแสน จ.เชียงราย	
๙.	พรมแดนเชียงของ	อ.เชียงของ จ.เชียงราย	
๑๐.	พรมแดนควนโดน	อ.ควนโดน จ.สตูล	
๑๑.	ท่าเรือตำมะลัง	อ.เมือง จ.สตูล	
๑๒.	ท่าเรือกันตัง	อ.กันตัง จ.ตรัง	
๑๓.	ท่าเรือปัตตานี	อ.เมือง จ.ปัตตานี	ปิด
๑๔.	พรมแดนตากใบ	อ.ตากใบ จ.นราธิวาส	

หมายเหตุ :- ด่านควบคุมโรคทั้ง ๑๔ แห่งยังเปิดให้บริการแก่ผู้เดินทางระหว่างประเทศ (ยกเว้นพรมแดนเชียงคานและท่าเรือปัตตานี) และอยู่ในความดูแลของสำนักนํ้างานสาธารณสุขจังหวัด และสำนักงานสาธารณสุขอำเภอซึ่งเป็นที่ตั้งของด่าน สำหรับด่านลำดับที่ ๒-๕ เปิดบริการเฉพาะช่วงที่มีเที่ยวบินหรือเรือเข้าเทียบ

๑๐. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

:: ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๔๕)

:: เรื่อง มาตรฐานการส่งต่อผู้ป่วย ข้อที่ ๑-๑๐

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดการส่งต่อผู้ป่วยให้เป็นไปอย่างมีมาตรฐาน และเพื่อประโยชน์ ในการคุ้มครองผู้ป่วยให้พ้นอันตรายและมีความปลอดภัย

อาศัยอำนาจตามความใน มาตรา ๖ และ มาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติ สถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการ เกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่ง มาตรา ๒๙ ประกอบกับ มาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้

โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวง สาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสถานพยาบาลออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

สถานพยาบาล หมายความว่า สถานพยาบาลประเภทที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน การส่งต่อผู้ป่วย หมายความว่า การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยจากสถานที่หนึ่ง เพื่อไปรับ การรักษาต่อยังอีกสถานที่หนึ่งโดยสถานพยาบาลเป็นผู้นำส่ง

ยานพาหนะ หมายความว่า ยานพาหนะของสถานพยาบาลหรือ ที่สถานพยาบาลว่าจ้างหรือ จัสดามาเพื่อใช้ในการขนส่งผู้ป่วยไม่ว่าจะเป็น การขนส่งโดยทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศ

ข้อ ๒ ผู้รับอนุญาตและผู้ดำเนินการสถานพยาบาลต้องส่งต่อผู้ป่วยด้วย ยานพาหนะและ วิธีการที่เหมาะสมปลอดภัยโดยคำนึงถึงโรค อาการ และ ความรุนแรงของโรค

ข้อ ๓ การส่งต่อผู้ป่วยจากสถานพยาบาลหนึ่งไปยังสถานพยาบาล อีกแห่งหนึ่ง ต้องมีการ สื่อสารประสานงานแจ้งสถานพยาบาลที่จะรับไว้

ล่วงหน้าพร้อมข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วย ตลอดจนข้อมูลทางการแพทย์ที่จำเป็น

ข้อ ๔ การส่งต่อผู้ป่วยที่ยังมีภาวะอาการของโรคที่ต้องอยู่ในความดูแลของผู้ประกอบวิชาชีพ จากสถานพยาบาลต้องกระทำโดยสถานพยาบาล

ข้อ ๕ ผู้รับอนุญาตและผู้ดำเนินการสถานพยาบาลต้องจัดให้มีผู้ประกอบวิชาชีพหรือบุคลากร ที่มีความสามารถในการดูแลผู้ป่วยที่เหมาะสมกับโรคและความรุนแรงของโรคไปพร้อมกับผู้ป่วย เพื่อให้ผู้ป่วย มีความปลอดภัยในระหว่างการส่งต่อ

ข้อ ๖ ยานพาหนะในการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยตาม ข้อ ๔ ต้องมีลักษณะดังนี้

๖.๑ มีเบาะนั่งและนอนสำหรับใช้เคลื่อนย้ายผู้ป่วย

๖.๒ มีอุปกรณ์ช่วยชีพที่จำเป็น เช่น ชุดใส่ท่อหายใจ, ชุดให้สารละลายทางโลหิต, ชุดช่วยหายใจ, เครื่องดูดเสมหะ, ชุดให้ออกซิเจน, เครื่องวัดความดันโลหิตและหุฟฟิง, เวกัลนัทและเครื่องมือแพทย์ที่จำเป็น เป็นต้น

๖.๓ มีอุปกรณ์สื่อสารกับสถานพยาบาลระหว่างการเดินทาง

๖.๔ มีขนาดพื้นที่เพียงพอสำหรับผู้ป่วยและบุคลากรที่จะกระทำหัตถการได้โดยสะดวกพอควร

๖.๕ ยานพาหนะจะต้องมีลักษณะและได้รับอนุญาตตามประกาศและข้อกำหนดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๖.๖ ยานพาหนะต้องมีความมั่นคงแข็งแรงและมีความสะดวกสบายต่อผู้ป่วยในการเดินทาง ไม่ทำให้โรคหรืออาการรุนแรงมากขึ้น

๖.๗ ยานพาหนะได้รับการบำรุงรักษาเหมาะสมกับการใช้งานได้อย่างปลอดภัย และ มีการควบคุมการติดเชื้อ

ข้อ ๗ ในการรับผู้ป่วยที่มีภาวะฉุกเฉิน ได้แก่ ผู้ป่วยที่มีสัญญาณชีพอันตราย อยู่ในภาวะช่วยเหลือตนเองไม่ได้ มีอาการเข้าสู่ภาวะวิกฤติ ต้องใช้อุปกรณ์ช่วยฟื้นคืนชีพ ผู้รับอนุญาตและผู้ดำเนินการสถานพยาบาลต้องจัดให้มี

ผู้ประกอบวิชาชีพมาดูแลผู้ป่วยโดยทันที และต้องได้รับการรักษาที่เหมาะสมโดยเร็ว จะปฏิเสธการรับผู้ป่วยมิได้

ข้อ ๘ ผู้ป่วยหรือญาติมีสิทธิเลือกสถานพยาบาลหรือสถานที่ที่ต้องการให้สถานพยาบาล นำส่งรวมทั้งวิธีการนำส่ง เว้นแต่เป็นการเกินขีดความสามารถของสถานพยาบาลที่นำส่งหรือการนำส่งของ สถานพยาบาลนั้นอาจเป็นอันตรายต่อผู้ป่วย ให้สถานพยาบาลผู้ส่งสามารถเลือกสถานที่อื่นรวมทั้งวิธีการนำส่งที่เหมาะสมได้

ข้อ ๙ ผู้รับอนุญาตและผู้ดำเนินการสถานพยาบาลต้องจัดให้มีการให้ข้อมูล แก่ผู้ป่วยหรือญาติเกี่ยวกับเหตุผลและความจำเป็นในการส่งต่อ

ข้อ ๑๐ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

:: ประกาศ ณ วันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

:: (ลงชื่อ) สุดารัตน์ เกยุราพันธุ์ (นางสุดารัตน์ เกยุราพันธุ์) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

:: (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม ๑๑๙ ตอนพิเศษ ๘๖ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๕)

๑๑. พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๑
เป็นปีที่ ๓๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำ
และยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑

มาตรา ๒ (๑) พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๒ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่การปฏิบัติหน้าที่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าว เฉพาะในฐานะดังต่อไปนี้

- (๑) บุคคลในคณะผู้แทนทางทูต
- (๒) บุคคลในคณะผู้แทนทางกงสุล
- (๓) ผู้แทนของประเทศสมาชิกและพนักงานขององค์การสหประชาชาติ และทบวงการชำนัญพิเศษ

(๔) คนรับใช้ส่วนตัวซึ่งเดินทางจากต่างประเทศเพื่อมาทำงานประจำอยู่กับบุคคลใน (๑) หรือ (๒) หรือ (๓)

(๕) บุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจตามความตกลงที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ

(๖) บุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจเพื่อประโยชน์ในทางการศึกษา วัฒนธรรม ศิลป การกีฬา หรือกิจการอื่น ทั้งนี้ ตามที่จะได้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

(๗) บุคคลซึ่งรัฐบาลอนุญาตให้เข้ามาปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจอย่างหนึ่งอย่างใด

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

คนต่างด้าว หมายความว่า บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

ทำงาน หมายความว่า การทำงานโดยใช้กำลังกายหรือความรู้ด้วยประสงค์ค่าจ้างหรือประโยชน์อื่นใดหรือไม่ ก็ตาม

ใบอนุญาต หมายความว่า ใบอนุญาตทำงาน

ผู้รับใบอนุญาต หมายความว่า คนต่างด้าวซึ่งได้รับใบอนุญาต

คณะกรรมการ หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณาการทำงานของคนต่างด้าว

พนักงานเจ้าหน้าที่ หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

นายทะเบียน หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นนายทะเบียนการทำงานของคนต่างด้าว

อธิบดี หมายความว่า อธิบดีกรมแรงงาน

รัฐมนตรี หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๒ งานใดที่ห้ามคนต่างด้าวทำในท้องถิ่นใด เมื่อใด โดยห้ามเด็ดขาด หรือห้ามโดยมีเงื่อนไขอย่างใดเพียงใด ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๐ งานใดที่มีได้ห้ามไว้ในพระราชกฤษฎีกาซึ่งออกตามความในมาตรา ๖ คนต่างด้าวจะทำได้ต่อเมื่อได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมาย เว้นแต่คนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเพื่อทำงานอันจำเป็นและเร่งด่วนมีระยะการทำงานไม่เกินสิบห้าวัน แต่คนต่างด้าวนั้นจะทำงานนั้นได้เมื่อได้มีหนังสือแจ้งให้อธิบดีหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมายทราบ ตามแบบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๘ ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง บุคคลใดประสงค์จะให้คนต่างด้าวเข้ามาทำงานในกิจการของตนในราชอาณาจักรจะยื่นคำขอรับใบอนุญาตแทนคนต่างด้าวนั้นต่ออธิบดีหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมายก็ได้

อธิบดีหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมาย จะออกใบอนุญาตให้แก่คนต่างด้าวตามวรรคหนึ่งได้ต่อเมื่อคนต่างด้าวนั้นเข้ามาในราชอาณาจักรแล้ว

มาตรา ๙ ในการอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานตามมาตรา ๗ และมาตรา ๘ อธิบดีหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมายจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดเพื่อให้คนต่างด้าวปฏิบัติก็ได้ ในกรณีเช่นนั้น ต้องให้คนต่างด้าวให้คำรับรองก่อนว่าจะสามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขนั้นได้ และถ้าเป็นกรณีตามมาตรา ๘ คนต่างด้าวนั้นต้องให้คำรับรองก่อนเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร

มาตรา ๑๐ คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้ามาทำงานในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนหรือตามกฎหมายอื่นให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่ออธิบดีหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมายภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คนต่างด้าวนั้นเข้ามาในราชอาณาจักร แต่ถ้าคนต่างด้าวนั้นอยู่ในราชอาณาจักรแล้ว ระยะเวลาสามสิบวัน ให้นับแต่วันที่ทราบการได้รับอนุญาต

ให้ทำงานตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนหรือตามกฎหมายอื่น
ในระหว่างรอรับใบอนุญาต ให้ผู้ยื่นคำขอทำงานไปพลางก่อนได้

เมื่ออธิบดีหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมายได้รับคำขอแล้วให้ออก
ใบอนุญาตให้โดยมิชักช้า

มาตรา ๑๑ คนต่างด้าวซึ่งจะขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๗ ต้องมี
ลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร หรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาใน
ราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองโดยมิใช่ได้รับ
อนุญาตให้เข้ามาในฐานะนักท่องเที่ยว หรือผู้เดินทางผ่าน

(๒) ไม่เป็นบุคคลที่ขาดคุณสมบัติ หรือต้องห้ามตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรี
ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๒ คนต่างด้าวดังต่อไปนี้จะทำงานใดได้เฉพาะที่รัฐมนตรีกำหนด
โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในประกาศดังกล่าวรัฐมนตรีจะกำหนด
เงื่อนไขอย่างใดไว้ก็ได้ตามที่เห็นสมควร

(๑) คนต่างด้าวที่ถูกเนรเทศตามกฎหมายว่าด้วยการเนรเทศ ซึ่งได้รับ
การผ่อนผันให้ไปประกอบอาชีพ ณ ที่แห่งใดแทนการเนรเทศหรืออยู่ในระหว่าง
รอการเนรเทศ

(๒) คนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาต
ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และอยู่ในระหว่างรอการส่งกลับออกนอก
ราชอาณาจักร

(๓) คนต่างด้าวที่เกิดในราชอาณาจักรแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทย
ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕
หรือตามกฎหมายอื่น

(๔) คนต่างด้าวโดยผลของการถูกถอนสัญชาติตามประกาศของ
คณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ หรือตามกฎหมายอื่น

คนต่างด้าวจะทำงานใดที่รัฐมนตรีกำหนดตามวรรคหนึ่งได้ต่อเมื่อได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมาย

มาตรา ๑๓ ใบอนุญาตที่ออกให้ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้มีอายุหนึ่งปี นับแต่วันออกเว้นแต่

(๑) ใบอนุญาตที่ออกให้แก่คนต่างด้าวตามมาตรา ๑๐ ให้มีอายุเท่าระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาทำงานตามกฎหมายนั้น ๆ

(๒) ใบอนุญาตที่ออกให้แก่คนต่างด้าวตามมาตรา ๑๒ ให้มีอายุตามที่อธิบดีหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมายกำหนดแต่ไม่ให้เกินหนึ่งปีนับแต่วันออก

(๓) ใบอนุญาตที่ออกให้แก่คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ให้มีอายุเท่าระยะเวลาที่คนต่างด้าวได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรในขณะออกใบอนุญาต

(๔) ใบอนุญาตที่ออกให้แก่คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองโดยไม่มีกำหนดเวลาแน่นอนให้มีอายุสามสิบวันนับแต่วันออก

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๐ ได้รับการขยายระยะเวลาการทำงานตามกฎหมายนั้น ๆ ให้ผู้รับใบอนุญาตแจ้งต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการขยายระยะเวลาและให้นายทะเบียนจดแจ้งการขยายระยะเวลานั้นลงในใบอนุญาต

มาตรา ๑๕ ก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุและผู้รับใบอนุญาตประสงค์จะทำงานนั้นต่อไปให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตต่อนายทะเบียน ในกรณีเช่นนี้ให้ผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตทำงานไปพลางก่อนได้จนกว่านายทะเบียนจะมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุ

การต่ออายุใบอนุญาตให้ต่อได้ครั้งละหนึ่งปี เว้นแต่

(๑) การต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา ๑๓ (๓) ให้ต่ออายุได้อีกไม่เกินระยะเวลาที่ผู้รับใบอนุญาตนั้น ได้รับการขยายระยะเวลาให้อยู่ในราชอาณาจักร

(๒) การต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา ๑๓ (๔) ให้ต่ออายุได้อีกครั้งละสามสิบวันเว้นแต่คนต่างด้าวนั้นได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองต่อไปโดยมีกำหนดเวลาที่แน่นอนเกินสามสิบวัน ให้ต่ออายุใบอนุญาตได้เท่าระยะเวลาที่รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรแต่ไม่เกินหนึ่งปี

มาตรา ๑๖ รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดแบบหลักเกณฑ์และวิธีการในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตตามมาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๒

(๒) การขอต่ออายุใบอนุญาตและการต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา ๑๕

(๓) การขอรับใบแทนและการออกใบแทนใบอนุญาตตามมาตรา ๑๔

(๔) การขออนุญาตและการอนุญาตให้เปลี่ยนการทำงานหรือเปลี่ยนท้องที่หรือสถานที่ในการทำงานตาม มาตรา ๒๑

(๕) การออกบัตรประจำตัวตามมาตรา ๓๑

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่ไม้ออกใบอนุญาตหรือไม่อนุญาตตามมาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๒ หรือไม่ให้ต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา ๑๕ หรือไม่อนุญาตให้ทำงานอื่นหรือเปลี่ยนท้องที่หรือสถานที่ในการทำงานตามมาตรา ๒๑ ผู้ขอมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีโดยทำเป็นหนังสือยื่นต่ออธิบดีหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมาย หรือนายทะเบียน แล้วแต่กรณี ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ทราบคำสั่งไม่อนุญาต เมื่อได้รับอุทธรณ์แล้ว ให้ผู้รับอุทธรณ์นำส่งคณะกรรมการภายในสิบห้าวัน ให้คณะกรรมการพิจารณาเสนอ

ความเห็นต่อรัฐมนตรีภายในสิบห้าวันและให้รัฐมนตรีวินิจฉัยคำอุทธรณ์ภายในสามสิบวัน คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

ในกรณีอุทธรณ์คำสั่งไม่ให้ต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา ๑๕ ที่กล่าวในวรรคหนึ่ง ผู้อุทธรณ์มีสิทธิทำงานไปพลางก่อนได้ จนกว่าจะมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรี

มาตรา ๑๘ ผู้รับใบอนุญาตต้องมีใบอนุญาตอยู่กับตัวหรืออยู่ ณ ที่ทำงาน ในระหว่างทำงาน เพื่อแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือนายทะเบียนได้เสมอ

มาตรา ๑๙ ถ้าใบอนุญาตชำรุดในสาระสำคัญหรือสูญหาย ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบการชำรุดหรือสูญหาย

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่คนต่างด้าวเลิกทำงานตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาต ให้ส่งมอบใบอนุญาตคืนให้แก่นายทะเบียนในท้องที่จังหวัดที่ตั้งสถานที่ทำงานภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่เลิกทำงานนั้น

มาตรา ๒๑ ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตทำงานอื่นใดนอกจากงานที่ระบุไว้ในใบอนุญาตหรือเปลี่ยนท้องที่หรือสถานที่ในการทำงานให้แตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน

มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้บุคคลใดรับคนต่างด้าวซึ่งไม่มีใบอนุญาตเข้าทำงานหรือรับคนต่างด้าวเข้าทำงานที่มีลักษณะหรือเงื่อนไขในการทำงานแตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

มาตรา ๒๓ บุคคลใดรับคนต่างด้าวเข้าทำงานหรือให้คนต่างด้าวย้ายไปทำงานในท้องที่อื่นนอกจากที่ระบุไว้ในใบอนุญาต หรือมีคนต่างด้าวออกจากงาน ให้บุคคลนั้นแจ้งต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคนต่างด้าวเข้าทำงานหรือวันที่คนต่างด้าวนั้นย้ายหรือออกจากงานแล้วแต่กรณี

การแจ้งตามวรรคหนึ่งให้ทำตามแบบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๒๔ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า คณะกรรมการพิจารณาการทำงานของคนต่างด้าว ประกอบด้วยปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมหาดไทยมอบหมายเป็นประธาน ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้แทนกรมการปกครอง ผู้แทนกรมตำรวจ ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์ ผู้แทนกรมอัยการ ผู้แทนกรมทะเบียนการค้า ผู้แทนกรมการค้าภายใน ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกรรมการอื่นซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกินสามคนเป็นกรรมการ และผู้แทนกรมแรงงานเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๒๕ กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

มาตรา ๒๖ กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนถึงคราวออกตามวาระเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) รัฐมนตรีให้ออก

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งซ่อมให้ผู้นั้นได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วนั้น

มาตรา ๒๗ คณะกรรมการมีหน้าที่วินิจฉัย ให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาแก่รัฐมนตรีดังต่อไปนี้

- (๑) การออกพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๔ (๖) และมาตรา ๖
- (๒) การกำหนดงานที่รัฐมนตรีจะประกาศตามมาตรา ๑๒

คู่มือแนวทางระบบการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดนประเทศเพื่อนบ้าน

และการป้องกันแก้ไขปัญหาโรคเอดส์ตามกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคแม่น้ำโขง

(๓) การออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๖

(๔) การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งตามมาตรา ๑๗

(๕) เรื่องอื่น ๆ ที่รัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๒๘ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุม ถ้ากรรมการ กรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการ ซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการด้วยกันคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

มติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการ ลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้น อีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๒๙ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อให้ทำ กิจกรรมหรือพิจารณาเรื่องใดอันอยู่ในขอบเขตแห่งหน้าที่ของคณะกรรมการ

ให้นำความในมาตรา ๒๘ มาใช้บังคับแก่การประชุมคณะอนุกรรมการ โดยอนุโลม

มาตรา ๓๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ อธิบดีหรือ เจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมาย นายทะเบียน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ

(๑) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริงรวมทั้ง ให้ส่งเอกสารหรือหลักฐาน

(๒) เข้าไปในสถานที่ใดที่มีเหตุอันสมควรสงสัยว่ามีคนต่างด้าวทำงาน ในระหว่างเวลาที่เชื่อได้ว่ามีการทำงาน เพื่อตรวจสอบให้การเป็นไปตาม พระราชบัญญัตินี้ ในการนี้ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริง หรือเรียกเอกสาร หรือหลักฐานใด ๆ จากบุคคลที่รับผิดชอบหรือเกี่ยวข้องซึ่งอยู่ในสถานที่ ดังกล่าวได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๒) ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ดังกล่าว หรือบุคคลผู้รับผิดชอบหรือเกี่ยวข้องซึ่งอยู่ในสถานที่ดังกล่าว อำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๓๑ นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องมีบัตรประจำตัว

ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวเมื่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องร้องขอ

มาตรา ๓๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อธิบดีหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมาย นายทะเบียน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๓๓ คนต่างด้าวผู้ใดทำงานโดยฝ่าฝืนพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา ๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔ คนต่างด้าวผู้ใดทำงานโดยฝ่าฝืนมาตรา ๗ หรือฝ่าฝืนเงื่อนไขที่กำหนดตามมาตรา ๙ หรือทำงานโดยไม่ได้รับใบอนุญาตหรือฝ่าฝืนเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา ๑๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕ คนต่างด้าวผู้ใดทำงานโดยฝ่าฝืนมาตรา ๑๐ หรือมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๒๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๓๖ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๙ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๓๗ คนต่างด้าวผู้ใดทำงานเมื่อใบอนุญาตสิ้นอายุแล้วโดยมิได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุหรือได้ยื่นคำขอแล้วแต่นายทะเบียนมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา ๑๕ และคนต่างด้าวผู้นั้นมิได้อุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนหรือได้อุทธรณ์

แล้วแต่รัฐมนตรีมีคำวินิจฉัยไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา ๑๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๘ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๙ ผู้ใดรับคนต่างด้าวเข้าทำงานโดยฝ่าฝืนมาตรา ๒๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๔๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๔๑ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือสอบถามหรือหนังสือเรียกหรือไม่ยอมให้ข้อเท็จจริงหรือไม่ส่งเอกสาร หรือหลักฐาน หรือขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่อธิบดีหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมาย หรือนายทะเบียน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๓๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามพันบาท

มาตรา ๔๒ บุคคลใดมีคนต่างด้าวทำงานในธุรกิจของตนก่อนวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๒ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ใช้บังคับและยังมิได้แจ้งรายการเกี่ยวกับคนต่างด้าวที่ทำงานอยู่กับตนตามข้อ ๓๕ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติดังกล่าวจนถึงวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้บุคคลนั้นแจ้งรายการดังกล่าวตามแบบที่อธิบดีกำหนดภายในสี่สิบห้าวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๓ ใบอนุญาตที่ออกให้ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๒ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ให้ใช้ได้ต่อไปตราบเท่าที่ใบอนุญาตยังไม่สิ้นอายุ และผู้รับใบอนุญาตยังทำงานที่ได้รับอนุญาตนั้น

มาตรา ๔๔ คนต่างด้าวซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และทำงานอยู่แล้วก่อนวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๒ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ใช้บังคับ และได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่ออธิบดี หรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมายตามข้อ ๓๔ วรรคหนึ่งแห่งประกาศของคณะปฏิวัตินี้ดังกล่าว และอธิบดีหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมายได้ออกใบอนุญาตแล้วแต่คนต่างด้าวนั้นยังมิได้ไปรับใบอนุญาตและยังคงทำงานอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ไปรับใบอนุญาตภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติใช้บังคับ หากไม่ไปขอรับใบอนุญาตภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าใบอนุญาตนั้นสิ้นผลเมื่อครบกำหนดเวลาเช่นนั้น

มาตรา ๔๕ คนต่างด้าวตามมาตรา ๑๒ ซึ่งทำงานโดยอยู่แล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ทำงานนั้นต่อไปได้จนกว่าจะมีประกาศของรัฐมนตริตามมาตรา ๑๒

เมื่อมีประกาศของรัฐมนตริตามมาตรา ๑๒ แล้ว ในกรณีที่งานที่คนต่างด้าวดังกล่าวทำอยู่เป็นงานที่รัฐมนตรีได้ประกาศให้ทำได้ ให้ทำงานนั้นได้ต่อไปแต่ต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ประกาศของรัฐมนตริดังกล่าวใช้บังคับ ในกรณีที่งานที่คนต่างด้าวดังกล่าวทำอยู่นั้นมิใช่เป็นงานที่รัฐมนตรีได้ประกาศให้ทำได้ ให้ทำงานนั้นต่อไปได้อีกหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๖ บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง และประกาศหรือคำสั่งของรัฐมนตรียกหรืออธิบดี หรือใบอนุญาตซึ่งได้ออกหรือส่งโดยอาศัยอำนาจตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๒ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับได้ต่อไปและให้ถือเสมือนเป็นพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง และประกาศหรือคำสั่งของรัฐมนตรียกหรืออธิบดีหรือใบอนุญาตที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์
นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

- (๑) ใบอนุญาตปีละ ๑,๐๐๐ บาท
- (๒) การต่ออายุใบอนุญาตหรือการขยายระยะเวลาการทำงานปีละ ๑,๐๐๐ บาท
- (๓) ใบแทนใบอนุญาต ๓๐๐ บาท
- (๔) การอนุญาตให้ทำงานอื่นหรือเปลี่ยนท้องที่หรือสถานที่ในการทำงาน ๕๐๐ บาท

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๒ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ มีหลักการใช้บังคับเฉพาะคนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเท่านั้น ส่วนคนต่างด้าวบางประเภทที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่มีหลักฐานการได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง เช่น ญวนอพยพ เป็นต้น ไม่อยู่ในข่ายบังคับของกฎหมายนี้ และปัจจุบันบุคคลเหล่านี้ได้มาประกอบอาชีพหรือทำงานอยู่ในท้องที่จังหวัด

ต่าง ๆ โดยเสรี ทำให้ดูเหมือนว่าเป็นผู้มีอิทธิพลเหนือคนต่างด้าวอื่น ๆ ที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่โดยถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง จึงจำเป็นต้องเพิ่มบทบัญญัติเพื่อใช้บังคับแก่คนต่างด้าวเหล่านี้ด้วยนอกจากนี้ถ้อยคำในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๒ หลายแห่งไม่ชัดเจนทำให้เป็นปัญหาขัดข้องในทางปฏิบัติอยู่หลายเรื่อง เนื่องจากได้ออกมาใช้บังคับโดยกระทันหันตามภาวะความจำเป็นในสมัยนั้น จึงจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงเสียใหม่ให้เหมาะสมกับภาวะการณ์ในปัจจุบัน

๑๒. ผลการประชุมเพื่อพัฒนาระบบบริการสุขภาพแรงงาน จังหวัดที่มีพรมแดนติดประเทศเพื่อนบ้าน

สรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาระบบบริการ สุขภาพแรงงาน จังหวัดที่มีพรมแดนติดประเทศเพื่อนบ้าน

ระหว่างวันที่ ๑๕ - ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๐

ณ โรงแรมควีนพาลาส แม่สอด จังหวัดตาก

การประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาระบบบริการสุขภาพแรงงานจังหวัดที่มีพรมแดนติดประเทศเพื่อนบ้าน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาระบบบริการด้านสาธารณสุขสำหรับประชากรต่างด้าวและพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ ในส่วนของระบบการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดน เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติงานให้เป็นรูปแบบเดียวกัน ผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๖๐ คน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานสาธารณสุขระหว่างประเทศ และเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชนที่เกี่ยวข้อง จากจังหวัดตาก เชียงราย กาญจนบุรี ระนอง ตราด ด้านควบคุมโรคระหว่างประเทศ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง รวมถึงผู้แทนจากสาธารณสุขแห่งสหภาพเมียนมาร์ ได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ปัญหา อุปสรรค การแบ่งกลุ่มย่อย จำนวน ๒ กลุ่ม เพื่อระดมความคิดในการจัดทำแนวทางระบบการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดน พร้อมนำเสนอภายใต้ประเด็นหัวข้อ

๑. แนวทางการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐในการส่งต่อผู้ป่วย
๒. แนวทางการประสานงานกับองค์กรเอกชน
๓. แนวทางการพัฒนาระบบข้อมูลและรายงานผู้ป่วยที่ได้รับการส่งต่อ
๔. แนวทางการประสานงานประเทศเพื่อนบ้านในการส่งต่อผู้ป่วย

คู่มือแนวทางระบบการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดนประเทศเพื่อนบ้าน

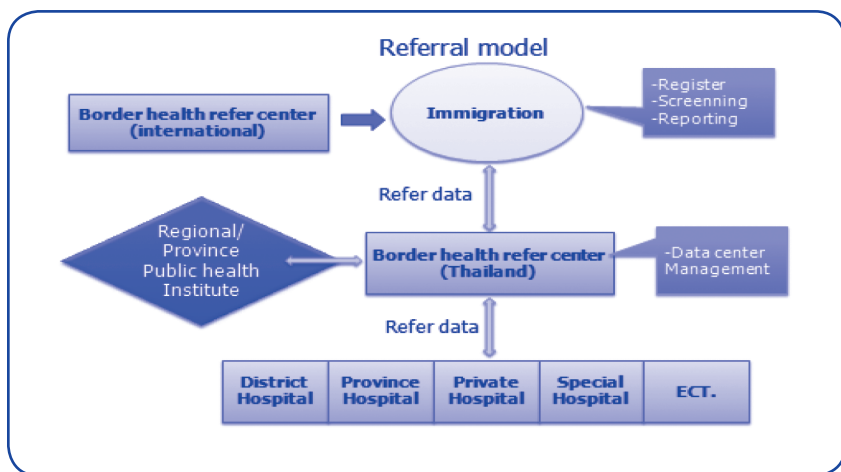
และการป้องกันแก้ไขปัญหาโรคเอดส์ตามกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

จากการนำเสนอแนวทางระบบการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดน โดยนำข้อมูลการปฏิบัติงานในปัจจุบันมาวิเคราะห์ ทบทวนขั้นตอนวิธีการ ช่องทางการสื่อสาร งบประมาณ นโยบาย และกรณีศึกษา ผลการประชุม ดังนี้

กลุ่ม ๑ นำเสนอแนวทางระบบการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดน

- ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารควรเป็นภาษาอังกฤษ เป็นภาษาหลัก
- มีความรู้วิธีการขั้นตอน ระเบียบกฎหมายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ตม. กรมศุลกากร
- การลงทะเบียนควบคุมยานพาหนะสำหรับส่งต่อผู้ป่วย
- จัดหลักสูตรอบรมเกี่ยวกับงานระบบส่งต่อ/จัดการประชุมร่วมกัน
- Framework Ex. “Ubon Ratchatani Border health centre Model”

กลุ่ม ๒ นำเสนอแนวทางระบบการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดน

๑. Center of Referral System or Main Couple Hospitals.

No.	Thailand	Myanmar
๑	Mae Sai Hospital	Tachileik Hospital
๒	Mae Sot Hospital	Myawaddy Hospital
๓	Kanchana Buri Hospital	Dawei Hospital
๔	Prachuap Khiri Khan Hospital	Myeik Hospital
๕	Ranong Hospital	Kawthaung Hospital

๒. Document (and Language) for Referral System.

No.	Document	Language
๑	Official Letter	English
๒	Referral Form	English
๓	Medical Record	English
๔	Feedback Form	English
๕	Photo (Patient/ Medication)	-

๓. Communication Channel for Referral System.

- Viber® (Mobile Application)

- The most popular mobile application in Myanmar
- Free text, calling, photo messages and location-sharing

with users

- Best-quality mobile calls using 3G or Wi-Fi

- Messenger®(Mobile Application and Website depends on www.facebook.com)

- E-Mail (Website)

๔. Case & Conditions for Referral System (should be refer).

- First priorities
HIV/AIDs – TB – Malaria
- Second priorities
Emergency Accident (Tourist)
- Finally priorities
- Disability
- In the future *
- All of foreigner patients

๕. Framework of Referral System.

- Using Mae Sot Hospital Framework as a model
- Defining policy from top to down level
Government -> State/Province -> Hospital

๖. Budget support.

- International Organizations
- Government Organizations: Ministry of Public Health (THAILAND) and Ministry of Health and Sports (MYANMAR)
- Non-Government Organizations
- International Fund.

๗. Network.

- Health personnel network in couple hospitals
- GOs/ NGOs who work in immigrants or foreigners health

๘. Human Resource Management and Development.

- Supporting health personnel to training in THAILAND; Physician/Nurse/Health volunteer
- Short course training: Maternal and antenatal care
Infectious disease care; HIV/AIDs, TB, Tropical Disease/
Area health problem

๙. Four countries (Cambodia, Laos, Myanmar and Thailand) joint conference.

- Minister or high officer (Policy level)
- Officer (Practitioner level) for knowledge exchange

ความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมประชุม

๑. การจัดตั้งศูนย์ระบบส่งต่อ โดยภาครัฐร่วมกับ NGOs บทบาทของภาครัฐเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ บทบาท NGOs เป็นผู้ประสานงานระหว่างประเทศ มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนในระยะเวลา ๒ ปี

๒. การกำหนดโรคในการส่งต่อ เป็นช่วงเวลา เพื่อเป็นตัววัดความสำเร็จเกี่ยวกับระบบส่งต่อเพื่อปรับปรุง แก้ไข ช่วงแรกอาจเป็น ๓ ปี หรือ ๕ ปี

๓. การจัดประชุมในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระบบการส่งต่อผู้ป่วยของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

๔. การจัดระบบส่งต่อผู้ป่วยภายในพื้นที่ เนื่องจากจังหวัดมีอำเภอที่มีพื้นที่ติดพรมแดนประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้นการจัดระบบส่งต่อภายในจะส่งผลให้ช่วยแบ่งเบาของหน่วยงานหลัก

สรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาระบบบริการ สุขภาพแรงงาน จังหวัดที่มีพรมแดนติดประเทศเพื่อนบ้าน

ระหว่างวันที่ ๑ - ๒ สิงหาคม ๒๕๖๐

ณ โรงแรมสุโขทัยแกรนด์ แอนด์ คอนเวนชันเซ็นเตอร์ อำเภอเมือง
จังหวัดอุบลราชธานี

การประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาระบบบริการสุขภาพแรงงานจังหวัดที่มีพรมแดนติดประเทศเพื่อนบ้าน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาระบบบริการด้านสาธารณสุขสำหรับประชากรต่างด้าวและพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ ในส่วนของระบบการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดน เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติงานให้เป็นรูปแบบเดียวกัน ผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๖๐ คน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานสาธารณสุขระหว่างประเทศ และเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชนที่เกี่ยวข้อง จากจังหวัดตาก เชียงราย กาญจนบุรี หนองคาย นครพนม ร้อยเอ็ด และยโสธร สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง รวมถึงผู้แทนจากสาธารณสุขรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ปัญหา อุปสรรค การแบ่งกลุ่มย่อย จำนวน ๒ กลุ่ม เพื่อระดมความคิดในการจัดทำแนวทางระบบการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดน พร้อมนำเสนอ ภายใต้ประเด็นหัวข้อ

๑. แนวทางการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐในการส่งต่อผู้ป่วย
๒. แนวทางการประสานงานกับองค์กรเอกชน
๓. แนวทางการพัฒนาระบบข้อมูลและรายงานผู้ป่วยที่ได้รับการส่งต่อ
๔. แนวทางการประสานงานประเทศเพื่อนบ้านในการส่งต่อผู้ป่วย

จากการนำเสนอแนวทางระบบการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดน โดยนำข้อมูลการปฏิบัติงานในปัจจุบันมาวิเคราะห์ ทบทวนขั้นตอนวิธีการ ช่องทางการสื่อสาร งบประมาณ นโยบาย และกรณีศึกษา ผลการประชุม ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ การประสานกับระบบข้อมูลในการส่งต่อ (กรณีศึกษา : โรงพยาบาลนครพนม-โรงหมอแขวงคำม่วน)

๑.๑ แนวทางในการพัฒนาระบบข้อมูลการรายงานผู้ป่วยที่ได้รับการส่งต่อ

๑.๒ แนวทางการประสานงานกับประเทศเพื่อนบ้านในการส่งต่อผู้ป่วย องค์ประกอบของประเด็นแนวทางพัฒนาระบบข้อมูลและการประสานงานกับประเทศเพื่อนบ้านสามารถนำมาบูรณาการเป็นเรื่องเดียวกันได้ โดยมีองค์ประกอบ ๓ ส่วน ดังนี้

๑. Information Needs

เป็นข้อมูลการเจ็บป่วยของผู้ป่วย เช่น ชื่อ นามสกุล HN ข้อมูลผลการตรวจสุขภาพ ข้อมูลญาติของผู้ป่วย ชื่อโรงพยาบาลปลายทางที่จะส่งต่อผู้ป่วย การประเมินความรุนแรงของผู้ป่วย การรักษาเบื้องต้นจากโรงพยาบาลต้นทางที่เริ่มให้การรักษา ช่องทางการส่งต่อผู้ป่วย

๒. Users

เป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อแพทย์ผู้ทำการรักษา และ receiver staff จากโรงพยาบาลที่รับการประสานงาน รวมถึงเวชสถิติซึ่งเป็นกลุ่มที่ใช้ข้อมูลในการพัฒนาโปรแกรม โดยการสร้าง web board แล้วทำการ link ข้อมูลไปยังโปรแกรมระบบ Hos XP โดยข้อมูลต้นทางจาก สปป.ลาวจะถูก link เข้าโปรแกรมระบบ Hos XP ของโรงพยาบาลนครพนม ทำให้ข้อมูลดังกล่าวเชื่อมต่อกัน ถือว่าเป็นระบบที่เป็นประโยชน์ต่อทีม SRRT ในการสอบสวนโรคติดต่อข้ามพรมแดนอีกด้วย

คู่มือแนวทางระบบการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดนประเทศเพื่อนบ้าน

และการป้องกันแก้ไขปัญหาโรคเอดส์ตามกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคุ่มน้ำโขง

๓. ระบบการรายงาน

การรายงานข้อมูลจะผ่าน receiver staff ของโรงพยาบาล นครพนมภายใต้ช่องทางการติดต่อผ่านระบบ online ระบบการรายงานจะเชื่อมโยงสู่แนวทางการประสานงาน โดยเป็นกลไกการประสานงานภายใต้ ๓ องค์ประกอบ ดังนี้

๓.๑ มีช่องทางการประสานงาน การส่งต่อ เช่น ระบบโทรศัพท์ ระบบ Application online

๓.๒ จุดประสานงาน คือ กำหนดช่องทางการรับ-ส่งผู้ป่วย เช่น ผ่าน รพช./รพท./รพศ./โรงพยาบาลแขวง เป็นต้น

๓.๓ โรงพยาบาล เป็นการกำหนดการส่งต่อที่จุดชายแดนสุดของประเทศ โดยตามกฎหมายไม่สามารถให้โรงพยาบาลผ่านประเทศพรมแดนได้ แต่มีการอะลุ่มอล่วยให้โรงพยาบาลข้ามฝั่งพรมแดนไปได้ โดยยังไม่มีกฎหมายรองรับหลักมนุษยธรรมในการดำเนินงานเท่านั้น เช่น กรณีของโรงพยาบาลแขวงคำม่วน จะมี Guide line ชัดเจนว่าหากมีกรณี Case ด่วนจะประสานมายังโรงพยาบาลนครพนมผ่านโปรแกรม คำม่วน-นครพนม REFER เพื่อให้โรงพยาบาลมารับผู้ป่วยที่จุดชายแดน เพื่อส่งต่อผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลนครพนมให้เร็วที่สุด

ข้อเสนอแนะจากผู้แทนด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศทำลี้และผู้แทนด้านศุลกากรช่องเม็ก ให้ข้อมูลว่าหากจะมีการรับส่งผู้ป่วยข้ามพรมแดนควรจะมีการออกหลักฐานการรับ-ส่ง โดยหลักการ คือ ต้องทำเรื่องใบขนส่งสินค้าพิเศษ โดยใบขนส่งสินค้าดังกล่าว จะต้องมียาละเอียดของเล่มทะเบียนรถที่รับ-ส่ง หนังสือการเดินทาง ประกันภัยรถยนต์ และรถยนต์ที่จะรับ-ส่ง ผู้ป่วยจะต้องมีมาตรฐานความปลอดภัยและศึกษากฎหมายของประเทศที่จะข้ามไปให้ละเอียดจนเกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง

๔. การจัดระบบทำเนียบผู้บริหารทั้ง ๒ ประเทศ เช่น ข้อมูลส่วนตัว ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์

๕. การทบทวน Guide line

ควรมีการทบทวน Guide line ในการประสานงานด้านการส่งต่อผู้ป่วยเป็นประจำอย่างน้อย ๖ เดือนต่อครั้งและควรนำ Guide line นั้นประกาศไปยังสำนักงานสู่การปฏิบัติต่อไป

ปัญหาของระบบการขนส่งผู้ป่วยข้ามพรมแดน

๑. การติดต่อผ่านสื่อ online ได้แก่ Application Line พบว่า ข้อมูลที่ส่งไปไม่มีการตอบกลับมา

๒. ด้านศุลกากรช่องเม็กแจ้งว่า รถพยาบาลที่ข้ามพรมแดนมาไม่ปฏิบัติตามกฎหมายทำให้เกิดการปรับโทษตามกฎหมายการจราจรของประเทศไทย

ระบบการ Monitor ข้อมูลระหว่างประเทศ

มีการพัฒนาโปรแกรมโดยศูนย์ IT ซึ่งจะมีการจัดตั้ง web board ของ โรงพยาบาลนครพนม โดยข้อมูล Database ของโรงหมอแขวงคำม่วน เชื่อมต่อกับโปรแกรม Hos XP โรงพยาบาลนครพนมผ่านระบบ Health Guarantee ซึ่งเป็นระบบติดต่อข้อมูลที่ผู้ป่วยได้ทำการขึ้นทะเบียนไว้ และสามารถเชื่อมโยงไปยังด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศทำลี้และด้านศุลกากรช่องเม็กด้วย จังหวัดนครพนมกับแขวงคำม่วนมีความร่วมมือ ๔ ด้าน ได้แก่

๑. ด้านการดูแลผู้ป่วยจากโรคติดต่อข้ามพรมแดน
๒. ด้านการพัฒนาการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดน
๓. ด้านการพัฒนาบุคลากร เช่น การฝึกอบรม บุคลากรในการกู้ชีพ
๔. ด้านคุณภาพอาหารปลอดภัย การคุ้มครองผู้บริโภคและยาเสพติด

คู่มือแนวทางระบบการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดนประเทศเพื่อนบ้าน

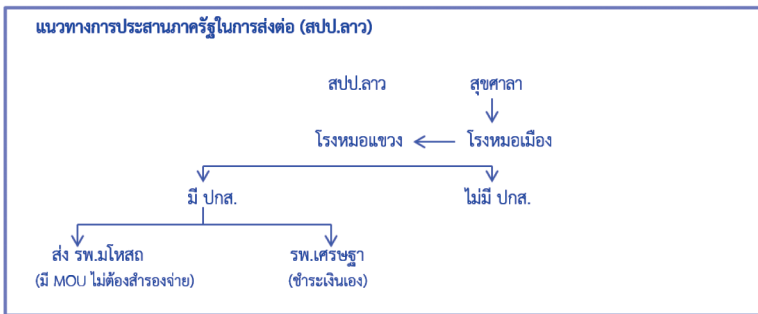
และการป้องกันแก้ไขปัญหาโรคเอดส์ตามกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคแม่น้ำโขง

กลุ่มที่ ๒ แนวทางการประสานภาครัฐในการส่งต่อ (ผู้แทนจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี)

แนวทางการประสานภาครัฐในการส่งต่อ (สปป.ลาว)

- ปัญหาในการประสานงาน คือ องค์กรภาครัฐ
- การส่งต่อภายในประเทศ (โรงหมอแขวงจำปาสัก) สปป.ลาว มีนโยบายที่ชัดเจน มีระบบส่งต่อผู้ป่วยที่เป็นแนวทางชัดเจน โดยจะมีการส่งผู้ป่วยผ่านโรงหมอแขวงแต่พบว่าระบบการส่งต่อยังไม่เทียบเท่าในระดับสากล จึงมีแนวทางการพัฒนาระบบการส่งต่อให้ดียิ่งขึ้น
- สปป.ลาวยังไม่มีนโยบายส่งต่อผู้ป่วยระหว่างประเทศ
- สปป.ลาว ให้ความเห็นว่าการไปรักษาต่อที่ต่างประเทศเป็นความประสงค์ของผู้ป่วย

แนวทางการประสานงานภาครัฐในการส่งต่อ (ไทย)

- ประสานงานกับ สำนักงานควบคุมโรคประจำด้าน
- ประสานกับ ตม.
- ประสานงานกับศูนย์ส่งต่อ โรงพยาบาลชายแดนที่อยู่บริเวณใกล้เคียง
- ประสานงานกับศูนย์ส่งต่อ โรงพยาบาลปลายทางที่จัดส่งต่อผู้ป่วย
- ประสานงาน ๑๖๖๙ กรณีเกิดอุบัติเหตุหมู่

คู่มือแนวทางระบบการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดนประเทศเพื่อนบ้าน และการป้องกันแก้ไขปัญหาโรคเอดส์ตามกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

แนวทางประสานงานภาคเอกชนในการส่งต่อ

ไทย	สปป.ลาว
<ul style="list-style-type: none"> - การประชุมหารือ เพื่อหาแนวทางปฏิบัติร่วมกันในการส่งต่อผู้ป่วย - การประสานขอรถในกรณีเกิดอุบัติเหตุหมู่ - การเก็บข้อมูลระบบรวบรวมส่งศูนย์ ICHC 	<ul style="list-style-type: none"> - การบริหารจัดการของเอกชนเป็นแบบเอกเทศ

ผลการจัดตั้งศูนย์รับ-ส่งต่อผู้ป่วยระหว่างประเทศและการซ้อมรับอุบัติเหตุหมู่เมืองคู้ขนานไทย-สปป.ลาว

• โรงพยาบาลบุญทริก ด่านผ่อนปรนช่องตาอู

๑. แนวทางการส่งต่อผู้ป่วยฉุกเฉินในเวลาราชการ
๒. แนวทางการส่งต่อผู้ป่วยอุบัติเหตุหมู่ในเวลาราชการ
๓. แนวทางการส่งต่อผู้ป่วยอุบัติเหตุหมู่ นอกเวลาราชการ
๔. ทำเนียบศูนย์ส่งต่อเมืองคู้ขนาน

• โรงพยาบาลสิรินธร ด่านถาวรช่องเม็ก

๑. แนวทางการส่งต่อผู้ป่วยในเวลาราชการ
๒. แนวทางการส่งต่อผู้ป่วยนอกเวลาราชการ
๓. แนวทางการบริหารจัดการกรณีการเกิดอุบัติเหตุหมู่ในประเทศเพื่อนบ้าน
๔. การจัดระเบียบการรับ-ส่งต่อผู้ป่วยระหว่างโรงพยาบาลรัฐและโรงพยาบาลเอกชนทั้งสองประเทศ
๕. แนวทางปฏิบัติเมื่อชาวต่างชาติเสียชีวิตตามธรรมชาติ

คู่มือแนวทางระบบการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดนประเทศเพื่อนบ้าน

และการป้องกันแก้ไขปัญหาโรคเอดส์ตามกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง

๖. แนวทางปฏิบัติเมื่อชาวต่างชาติเสียชีวิตผิดธรรมชาติ

๗. แนวทางการส่งผู้ป่วยและส่งศพชาวต่างประเทศกลับประเทศ
ต้นทาง

๘. การจัดทำระบบข้อมูลการรับ-ส่งต่อผู้ป่วยจากประเทศเพื่อนบ้าน
มายังประเทศปลายทางและคืนข้อมูลกลับไปยังประเทศต้นทางจังหวัดกับแขวง

๙. ทำเนียบศูนย์ส่งต่อเมืองคูชนาน

สรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาระบบบริการ สุขภาพแรงงาน จังหวัดที่มีพรมแดนติดประเทศเพื่อนบ้าน

ระหว่างวันที่ ๒๙ - ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๐

ณ โรงแรม ลาวิลล่า บูทิกโฮเทล อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

การประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาระบบบริการสุขภาพแรงงานจังหวัดที่มีพรมแดนติดประเทศเพื่อนบ้าน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาระบบบริการด้านสาธารณสุขสำหรับประชากรต่างด้าวและพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ ในส่วนของระบบการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดน เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติงานให้เป็นรูปแบบเดียวกัน ผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๖๐ คน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานสาธารณสุขระหว่างประเทศ และเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชนที่เกี่ยวข้อง จากจังหวัดตาก เชียงราย กาญจนบุรี ระนอง ตราด ด้านควบคุมโรคระหว่างประเทศ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กรมศุลกากร ได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ปัญหา อุปสรรค การแบ่งกลุ่มย่อยจำนวน ๒ กลุ่ม เพื่อระดมความคิดในการจัดทำแนวทางระบบการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดน พร้อมนำเสนอ ภายใต้อำนวยการ

๑. แนวทางการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐในการส่งต่อผู้ป่วย

๒. แนวทางการประสานงานกับองค์กรเอกชน

๓. แนวทางการพัฒนาระบบข้อมูลและรายงานผู้ป่วยที่ได้รับการส่งต่อ

๔. แนวทางการประสานงานประเทศเพื่อนบ้านในการส่งต่อผู้ป่วย

จากการนำเสนอแนวทางระบบการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดน โดยนำข้อมูลการปฏิบัติงานในปัจจุบันมาวิเคราะห์ ทบทวนขั้นตอนวิธีการ ช่องทางการสื่อสาร งบประมาณ นโยบาย และกรณีศึกษา ผลการประชุม ดังนี้

กลุ่ม ๑ นำเสนอแนวทางระบบการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดน

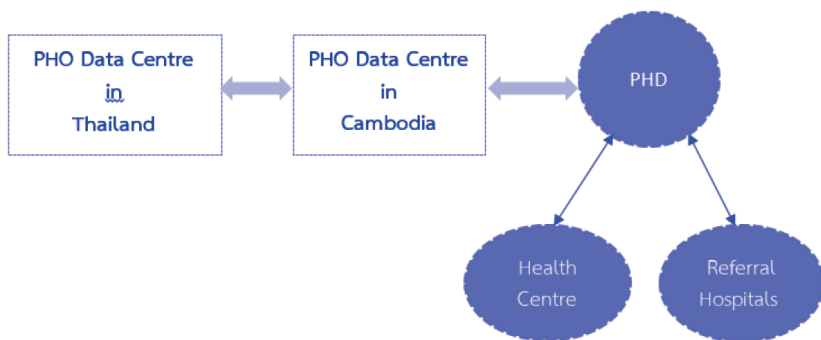
๑. แนวทางการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐในการส่งต่อผู้ป่วย

หน่วยงาน	บทบาท/หน้าที่
๑. สสจ. กลุ่มงานควบคุมโรค, EMS, กลุ่มงานยุทธศาสตร์, กลุ่มงานประกัน, กลุ่มงานพัฒนาฯ, กลุ่มงานส่งเสริม, กลุ่มงาน สวล.	๑. ประสานงานความร่วมมือระหว่างไทย-กัมพูชา ๒. การวางระบบการส่งต่อระหว่างประเทศ และเมืองคู่ขนาน ๓. M & E - meeting twice a year - report ๒๔ hour, ๑ week, ๑ month, ๓ month ๔. Program refer ๕. จัดหา finger print แจกทุก รพ.ชุมชน/รพท./รพ.สต. ๖. Case Conference, case management ๗. Lesson Learned ๘. Good will meeting ๙. เขียนรายงานแหล่งทุน
๒. ด้านควบคุมโรคระหว่างประเทศ	๑. ประจําศูนย์คัดกรอง ไทย/กัมพูชา:บทบาทหน้าที่ในการออกเอกสาร, การคัดกรองโรค และการส่งต่อผู้ป่วย ๒. ประสานรถรับ/ส่งต่อผู้ป่วย โดยการโทรศัพท์ประสานกับโรงพยาบาลรับผู้ป่วย ๓. การจัดเก็บข้อมูล รพ.เอกชนที่มารับผู้ป่วยที่จุดผ่านแดน: รพ.บำรุงราษฎร์, รพ.กรุงเทพ, รพ.บางปะกอก ๙, รพ.วิภาวดี
๓. สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง	จัดทำและตรวจสอบเอกสารเข้าเมืองของผู้ป่วย/เอกสารรถ
๔. ศุลกากร	ตรวจสอบสิ่งของสัมภาระ, ศพ (goods), การปิด-เปิดด่านนอกเวลา
๕. กองกำลังบูรพา	ความมั่นคง
๖. ตำรวจภูธร	อำนวยความสะดวกระหว่างทางจากด่านถึงรพ.อรัญประเทศ
๗. สนง.ประสานชายแดนไทย-กัมพูชา	ดูแลด้านเอกสาร กรณี ไม่ปกติ

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดรับผิดชอบในการติดต่อประสานงานกับภาคีเครือข่ายเอกชน

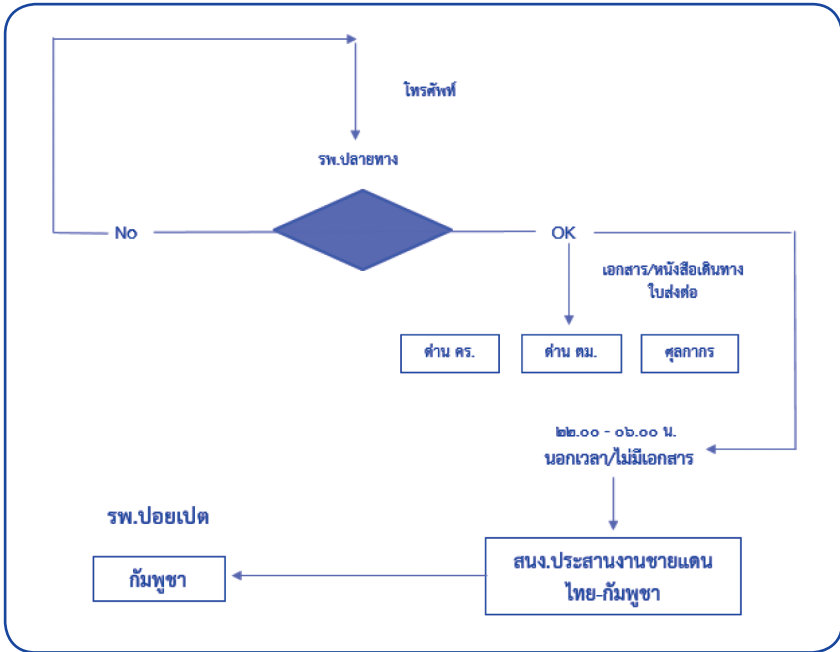
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เป็น Data Centre ที่ต้องรวบรวมข้อมูล ทั้งรพ.รัฐ, รพ.เอกชน และ
จากด่านควบคุมโรคระหว่างประเทศ และส่งรายงานกลับไปสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจังหวัด
คู่ขนานในประเทศกัมพูชา

[illegible]

และการป้องกันแก้ไขปัญหาโรคเอดส์ตามกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

๔. แนวการประสานงานประเทศเพื่อนบ้านในการส่งต่อผู้ป่วย

กลุ่ม ๒ นำเสนอแนวทางระบบการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดน (กรณีศึกษา : โรงพยาบาลคลองใหญ่-โรงพยาบาลตราด-โรงพยาบาลปอยเปต)

- การประสานงานผ่าน “Application Line” โดยมีการประเมินเบื้องต้นจาก รพ. ต้นทาง ถึง รพ.ที่เป็นเครือข่าย เพื่อพิจารณาการส่งต่อ
- การส่งต่อข้ามพรมแดน (กัมพูชา) หน่วยงานความมั่นคงจะมีบทบาทในการเจรจาเพื่อความสะดวกในการส่งต่อ
- ภาษาที่ใช้ในการจัดทำเอกสารส่งต่อควรเป็นภาษาอังกฤษ
- จัดหลักสูตรอบรมเกี่ยวกับงานระบบส่งต่อ/จัดการประชุมร่วมกัน

ข้อแสดงความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมประชุม

๑. การรองรับระบบส่งต่อในพื้นที่ที่ไม่มีระบบส่งต่อ ควรเริ่มต้นจากการอบรมให้ความรู้ในภาคพื้นที่ใกล้เคียงกัน เช่น จังหวัดบุรีรัมย์ ศรีสะเกษ สระแก้ว โดยมีฝ่ายเลขา (กองบริหารการสาธารณสุข) เป็นพี่เลี้ยง
๒. การจัดทำเนียบข้อมูลในการติดต่อประสานงาน ระหว่าง ไทย-กัมพูชา
๓. การจัดทำคู่มือระบบส่งต่ออาจไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ ด้วยนโยบาย

คู่มือแนวทางระบบการส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดนประเทศเพื่อนบ้าน

และการป้องกันแก้ไขปัญหาโรคเอดส์ตามกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

คณะผู้จัดทำ

คณะที่ปรึกษา

๑. นายแพทย์กิตติ กรรณิรมย์ ผู้อำนวยการกองบริหารการสาธารณสุข
๒. นายแพทย์พรเพชร ปัญญาปิยะกุล รองผู้อำนวยการกองบริหารการสาธารณสุข

คณะผู้จัดทำ

๑. นางสาวพัชรา เสถียรพัทธ์ กองบริหารการสาธารณสุข
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
๒. คณะผู้เข้าร่วมประชุมเพื่อพัฒนาพัฒนาระบบบริการสุขภาพแรงงาน
จังหวัดที่มีพรมแดนติดประเทศเพื่อนบ้าน

ผู้จัดพิมพ์เรียบเรียงเอกสารและรูปเล่ม

๑. นางสาวอารีรัตน์ คำดอนหัน กองบริหารการสาธารณสุข
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
๒. นางสาวอุสณีย์ บุตรหล้า กองบริหารการสาธารณสุข
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

เอกสารอ้างอิง

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข :: ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๔๕) :: เรื่อง มาตรฐาน
การส่งต่อผู้ป่วย ข้อที่ ๑-๑๐ เข้าถึงได้จาก :

www.kodmhai.com/Pk/Rbk-๘.html

(วันที่ค้นข้อมูล : ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๐)

แผนแม่บทสาธารณสุขเขตสุขภาพพิเศษ ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ เข้าถึงได้จาก :

http://bps.moph.go.th/new_bps/

(วันที่ค้นข้อมูล : ๑ ธันวาคม ๒๕๖๐)

พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ เข้าถึงได้จาก :

bangkok.immigration.go.th/acts/act_alienwork๒๕๕๑.pdf

(วันที่ค้นข้อมูล : ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๐)

พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ เข้าถึงได้จาก :

www.sc.mahidol.ac.th/IC/images/thailaw_immigration_act_thai.pdf

(วันที่ค้นข้อมูล : ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๐)

สุรศักดิ์ ธโนศวรรยางค์กูร. (๒๕๕๓). แนวทางการส่งต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี/

ผู้ป่วยเอดส์ข้ามพรมแดนเพื่อรับบริการยาด้านไวรัส สำนักโรคเอดส์

วัณโรค และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

กองบริหารการสาธารณสุข
กระทรวงสาธารณสุข